

15

OKTYABR
2019-cu il

№ 183 (4081)

Qiyməti
40 qəpik

BAKİ

XƏBƏR

www.baki-xeber.com

Heftədə
5 dəfə çıxır

Qəzet
2003-cü ildən
nəşr olunur

İRƏVANDA HEYKƏLİ QOYULMUŞ FAŞİST NÖKƏRİNƏ ERMƏNİ SEVGİSİNİN KÖKÜ BİLİNDİ - RESPUBLİKAÇILARIN PARTİYA GERBİNDƏ HITLER SVASTİKASI...

■ səh. 5 ■

**Azərbaycan-Rusiya münasibətləri
dərindən Pasinyan sülh
danışqlarını aşkar pozur...**

■ səh. 9 ■

**Radikal müxaliflər İlham Əliyevin
Pasinyanı "Njde kartı" ilə vurmasına da
"əks-argument" tapdılar, lakin uğursuz...**

■ səh. 4 ■

**Türkiyə əleyhinə
Əsəd-kürdlər ittifaqı - Suriya
müharibəsində yeni təmayül...**

■ səh. 5 ■

**Müsavatda "başqan təsdiqləmə"
hadisəsinə sırayılardan etirazlar var**

■ səh. 10 ■

**Ermənistanın parlament binası dünyanın
10 ən yaraşlıq binaları sırasında?
- Azərbaycana yeni Milli Məclis binası...**

■ səh. 6 ■

**Alimentdən qaçanların
cəzası sərtləşdirilir - həbs
edilənlər, axtarısa verilənlər...**

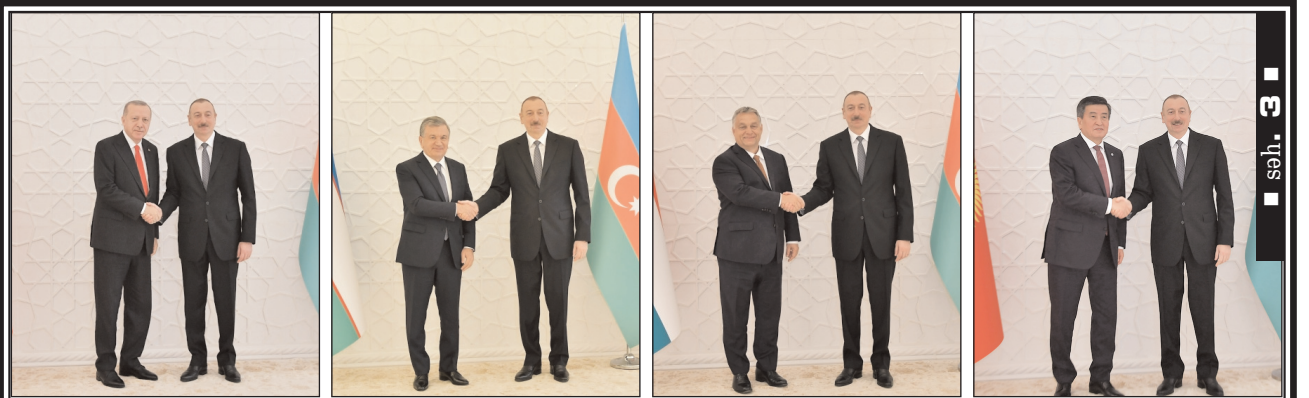
■ səh. 12 ■

**"Tac Mahal MTK"-nın bina
sakinləri ilə mübahisəsinin detalları...**

■ səh. 14 ■

**Bəzi taksi şirkətləri insan
həyatı ilə oynayır - "utilik"
maşınlar da taksi xidmətinə cəlb olunur**

■ səh. 14 ■

Türk dünyasının nəhəng dövlət və siyasət liderləri Bakıda İlham Əliyevlə birgə...

Sammitdən əvvəl Əliyev Ərdoğanla görüşdü, Bakı zirvəsinə ilk dəfə Özbəkistan Prezidenti və
Macarıstanın Baş naziri də qatıldı, Azərbaycanın Türk Şurasına sədrliyinin əsas məqsədləri bəyan edildi

**Ankaranın Suriya uğurları və İrəvanı titrədən səbəb
- Qarabağda status-kvonu saxlamaq mümkünsüzləşir**

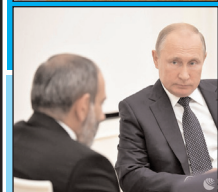
■ səh. 8 ■

**Dünya reyting agentliklərinin hesabatlarında
Azərbaycan ən populyar ölkələrdən biri kimi...**

■ səh. 11 ■

**Aşqabaddan sonra telefon danışığında Putindən Pasinyana
«heykəl və sülh prosesini ləngitməkdə təklənirsən» mesajı...**

■ səh. 6 ■

**Nazir Vilayət
Eyvazov Bakıda
Qazaxıstanın
Daxili İşlər
nazirini qəbul etdi**

**Faşist Njdenin
İrəvandakı
heykəlinin
sökülməsinə necə
nail olmaq olar...**

**Dünya reytingində
internetin
sürətinə
görə Azərbaycan
geriləyib**

**Qadağan olunmuş
dərman reseptləri
sosial şəbəkələri
bürüyüb,
çıxış yolu...**

**Qadın zorakılığına
qarşı görülən
tədbirlərə
"səmərəsizlik"
ititihamı...**

Oktyabrın 14-də "Qloballaşma dövründə medianın inkişaf trendləri: Risklər və imkanlar" mövzusunda Bakı Beynəlxalq Media Konfransı keçirilib.

Konfransda Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov, yerli və xarici media nümayəndələri iştirak edib.

Mətbuat Şurasının sədri, deputat Əflatun Amaşov konfransı açaraq son vaxtlar sosial medianın imkanlarının artması ilə media azadlıqlarının da artdığını söyləyib. Əlavə edib ki, bununla yanaşı, mənfi hallar da nəzərdən yayınmamalıdır. Bu isə qarşılıqlı əməkdaşlığımızın dərinləşməsindən asılıdır. İnanırıq ki, bu konfrans bu məsələdə platforma kimi özünü təsdiqləyəcək.

Qlobal Jurnalistlər Şurasının sədri Mehmet Ali Dim çıxış edərək, Azərbaycanla Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərindən danışdı. O, Azərbaycan və Türkiyə mediasının ortaq tərəflərinin olduğunu vurğulayıb. Sədr Türkiyənin media ilə bağlı çoxlu sayda təşkilatının olduğunu qeyd edib. Əlavə edib ki, bu sahədə tənzimləməyə, yeni bir nəfə-

Bakıda Beynəlxalq Media Konfransı keçirildi

"Qlobal medianın inkişaf trendləri: Risklər və imkanlar" mövzusu müzakirə olundu

sə ehtiyac var. Xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlunun dəstəyi ilə Qlobal Jurnalistlər Şurası yaradılıb. Türkiyədə fəaliyyət göstərən xarici media orqanları da bizim təşkilatımızın sırasında yer alır. Türk düşməni olmayan jurnalistlər üzvlərimizdir.

Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov bu gün türk dünyasının gözünün Bakıda olduğunu söyləyib. Bildirib ki, Bakıda Türk Şurasının Zirvə Görüşü keçirilir. Bu ildən Türk Şurasına sədrlik Azərbaycana keçir və Türk Şurası ilə bağlı mühüm qərarlar Bakıda qəbul olunacaq.

Əli Həsənov Azərbaycanda müxtəlif xalqların və dinlərin nümayəndələrinin multikultural cəmiyyətdə yaşadıklarını vurğulayıb. O qeyd edib ki, Azərbaycançılıq ölkəmizdə yaşayan bütün xalqların və dinlərin nümayəndələrinin birliyini, vahid

amal uğrunda mübarizəsini, dövlətin onların yanında olmasını hədəfləyən ideologiyadır. Təəssüf ki, bu gün dünyada haqqa, ədalətə qarşı olan dövlətlər də var. Onların qurduğu rejimlər sülhü təhdid edir, xalqları öz yurd-yuvasından didərgin salır. Bu gün Yaxın Şərqdə,

Avropada yaşanan qaçqın-köçkün fəlakətini 20 il əvvəl biz yaşamışıq. Ermənistan Azərbaycan torpaqlarının 20 faizini işğal edib, 1 milyondan çox azərbaycanlıyı yurd-yuvasından didərgin salıb. Biz o insanlar üçün haqq, ədalət axtarıq. Beynəlxalq təşkilatların qəbul et-

diyi qərarlar isə ikili standartlar nəticəsində həyata keçmir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsində torpaqların qeyd-şərtsiz azad edilməsi, insanların torpaqlarına qaytarılması tələb edilir. Ancaq 20 ildən çoxdur qətnamələr yerinə yetirilmir. Təəssüf ki, müasir dünyanın

ədalətsizlikləri fonunda bu işğal davam edir.

Prezidentin köməkçisi bu konfransın Azərbaycan həqiqətlərini çatdırmaq üçün yeni imkan yaratdığını vurğulayıb. O deyib ki, Azərbaycan bu gün bölgənin və dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrindən biridir. Medianın imkanlarından istifadə edərək həm Türkiyənin, həm Azərbaycanın problemlərini dünyaya çatdırmağa çalışırıq. Diasporumuzu və mediamızı birləşdirməli və haqsızlıqlara qarşı birgə mübarizə aparmalıyıq. Azərbaycan Türkiyənin "Sülh çəşməsi" əməliyyatına dəstək verir. Haqq işində Azərbaycan Türkiyənin yanındadır, Türkiyəni dəstəkləyir.

"Habertürk" televiziyanının əməkdaşı Bulent Aydemir bu gün Türkiyənin şanlı mübarizəsinə qarşı təbliğat aparıldığını söyləyib. O deyib ki, Türkiyənin Suriyada apardığı əməliyyat təhlükəsizliklə bağlıdır, qəti olaraq hansısa ölkənin ərazisini işğal etmək məqsədi daşmır. Türkiyə ordusunun bütün ərazini terrorçulardan təmizləməyə gücü və qüdrəti var. Türkiyənin haqq işinin bütün dünyaya çatdırılmasında medianın köməyi də önəmlidir".

Yaxşılaşan Rusiya-Azərbaycan münasibətləri Zatulini kimi "kiçik fiqurların" tərpənişləri ilə pozulan deyil...

AR XİN mətbuat katibi L.Abdullayeva Rusiya Dövlət Dumasının üzvü K.Zatulinin Azərbaycanın işğal olunmuş Xankəndi şəhərində keçirilən "Forum"da qanunsuz iştirakına dair mətbuatın sualını cavablandırılıb. Cavabda deyilir:

"Rusiya Dövlət Dumasının MDB, Avrasiya inteqrasiya məsələləri və Həmvətənlərlə əlaqələr Komitəsinin sədr müavini, qatı ermənipərəst mövqeyi ilə tanınan Konstantin Zatulinin ölkəmizin işğal olunmuş Xankəndi şəhərində keçirilən "Forumda" qanunsuz iştirakı onun Azərbaycan əleyhinə yönəlmiş növbəti təxribatıdır. Məlum olduğu kimi, K.Zatulinin adı Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərinə səfərlər etdiyi üçün müvafiq "qara siyahıya" daxil edilmişdir. K.Zatulinin "forum"da qanunsuz iştirakı və onun Azərbaycan əleyhinə təbliğat xarakteri daşıyan əsassız fikirləri rəsmi Rusiyanın mövqeyi ilə tamamilə uzlaşmır.

Azərbaycan və Rusiya arasında strateji xarakterli tərəfdaşlıq münasibətləri hər iki ölkə prezidentlərinin sıx təmasları ilə intensiv şəkildə inkişaf etməkdədir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu yaxınlarda "Valday" beynəlxalq diskussiya klubunda iştirakı və bu çərçivədə keçirilmiş ikitərəfli görüş bunun bariz nümunəsidir.

İki ölkə arasında uğurla inkişaf edən əməkdaşlıq fonunda K.Zatulini kimi şəxslərin fəaliyyəti Azərbaycan və Rusiya münasibətlərinə xələl gətirmək məqsədi güdür. Lakin bu kimi təxribat xarakterli söyləmələrə baxmayaraq, Azərbaycan - Rusiya münasibətləri bundan sonra da uğurla inkişaf edəcək".

Nazir Vilayət Eyvazov Bakıda Qazaxıstanın Daxili İşlər nazirini qəbul etdi

DİN-in mətbuat xidmətindən "Bakı-Xəbər"ə verilən məlumata görə, Qazaxıstan Respublikasının Daxili İşlər naziri, polis general-leytenantı Yerlan Turqumbayevin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ölkəmizə səfəri çərçivəsində oktyabrın 14-də Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazov tərəfindən qəbul edilib.

Qonaqları salamlayan nazir V.Eyvazov Daxili İşlər naziri vəzifəsinə təyin olunması münasibətilə polis general-leytenantı Yerlan Turqumbayevi təbrik edərək bu səfərin əməkdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsinə xidmət edəcəyinə əminliyini ifadə edib. Xalqlarımızı sıx dostluq, qarşılıqlı inam və hörmət tellərinin bağladığını, dövlətlərimiz arasındakı əlaqələrin hər zaman strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşdığını xatırladan nazir hər iki dövlət başçılarının müəyyənləşdirdikləri strategiyaya uyğun olaraq son illər bütün sahələrdə dinamik inkişafın müşahidə edildiyini, bu kontekstdə Azərbaycan və Qazaxıstan DİN-ləri arasındakı əməkdaşlığın daha da dərinləşdiyini, sahələrarası səmərəli işbirliyinin yeni məzmun kəsb etdiyini diqqətə çatdırıb.

General-polkovnik Vilayət Eyvazov ikitərəfli əlaqələrin, xüsusilə də transmilli müştəşkil cinayətkarlıqla mübarizə sahəsində birgə səylərin, qabaqcıl təcrübə və operativ informasiya mübadiləsinin, həmçinin yaradılmış normativ-hüquqi bazanın ilk növbədə xalqlarımızın və dövlətlərimizin mənafələrinə, bölgədə təhlükəsizliyin təmininə xidmət etdiyini vurğulayıb.

Qonaqlara müstəqilliyin ilk illərində üzleşdiyimiz problemlər, torpaqlarımızın işğalı, ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra cəmiyyətin bütün sahələrində, o cümlədən daxili işlər orqanlarında həyata keçirilən islahatlar, qəbul edilmiş yeni

qanunlar barədə məlumat verilib, sabitliyin yaradılması və onun dönməzliyinin təmini, cinayətkarlıqla mübarizə və ictimai asayişin qorunması sahəsində görülən işlər barədə qısa məlumat verilib.

Qazaxıstan Respublikasının daxili işlər naziri, polis general-leytenantı Yerlan Turqumbayev səmimi qəbulu, yüksək qonaqpərvərliyə və əhatəli məlumata görə azərbaycanlı həmkarına təşəkkürünü bildirib. Sonra Y.Turqumbayev ölkəsindəki mövcud kriminogen durum, cinayətkarlıqla mübarizənin vəziyyəti, ictimai asayişin mühafizəsi, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, DİN sisteminə həyata keçirilən islahatlar,

əməliyyat-xidməti fəaliyyətin daha da təkmilləşdirilməsi və digər sahələrdə görülən işlər, həyata keçirilən islahatlar barədə ətraflı məlumat verib. O, rəhbərlik etdiyi qurumun Azərbaycanın Daxili İşlər Nazirliyi ilə əməkdaşlığı daha da genişləndirməkdə maraqlı olduğunu və səfərin bu məqsədə xidmət edəcəyinə əminliyini bildirib.

Səmimilik və işgüzarlıq şəraitində keçən görüşdə tərəfləri maraqlandıran bir sıra digər məsələlər barəsində də ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Qəbulda ölkəmizin Qazaxıstan Respublikasındakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri Rəşad Məmmədov iştirak edib.

Türk dünyasının nəhəng dövlət və siyasət liderləri Bakıda İlham Əliyevlə birgə...

Sammitdən əvvəl Əliyev Ərdoğanla görüşdü, Bakı zirvəsinə ilk dəfə Özbəkistan Prezidenti və Macarıstanın Baş naziri də qatıldı, Azərbaycanın Türk Şurasına sədrliyinin əsas məqsədləri bəyan edildi

Oktyabrın 14-də Bakıda Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının 14-cü iclası başlayıb. Türk dünyasının məşhur dövlət və siyasət xadimlərinin iştirak etdiyi Sammit mühüm beynəlxalq hadisə kimi diqqəti cəlb edir. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın, sabiq Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayevin iştirakları zirvənin sanbalını qatqat artırır. Bundan başqa, Sammitdə Qırğızıstan, Özbəkistan və Macarıstan rəhbərləri də iştirak edir.

Sözsüz ki, Sammitin mərkəzi və aparıcı qüvvəsi Azərbaycan Prezidentidir. Sammitdən əvvəl İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla, Özbəkistan Prezidenti Şevket Mirziyoyevlə, Qırğızıstan Prezidenti Sooronbay Jeenbekovla və Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbanla və digərləri ilə ikitərəfli görüşlər keçirib.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan oktyabrın 14-də Dünya Türk Biznes Şurasının (Dünya Türk İş Konseyi - DTİK) Bakı görüşündəki çıxışında deyib ki, Azərbaycan və Türkiyə nə qədər güclü olarsa, xaricdəki soydaşlarımız da bir o qədər güclü olacaqlar. Ərdoğan bildirib ki, Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası (TDƏŞ) bütün türklərin birləşdiyi təşkilatdır. "Özbəkistanın da 10 illiyi tamam olan Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına üzv olması ilə daha da güclənəcəyik", - deyərək Türkiyə Prezidenti vurğulayıb.

Türk Şurası Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 7-ci iclasında çıxış edən Qırğızıstanın Xarici İşlər naziri Çingiz Aydarbekov Türk Şurasının BMT-nin Baş Assambleyasında müşahidəçi statusu alması istiqamətində işlərin davam etdirildiyini bildirib. "Türk Şurası beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrini gücləndirir. Təşkilata sədrlik Azərbaycanla keçir. Lakin növbəti dövrdə də Qırğızıstan təşkilata üzv dövlətlər arasında əlaqələrin gücləndirilməsi istiqamətində səylərini davam etdirəcək. Ölkəmiz arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafı yenə də diqqət mərkəzində olacaq. Təşkilata üzv ölkələr arasında yenidən biznes forumları keçirilməli-

dir", - deyərək vurğulayıb. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov tədbirdə çıxış edərək, Türk Şurasına sədrliyini uğurla başa çatdırması münasibətilə Qırğızıstanı, həmçinin Türk Şurasının yeni üzv dövləti olan Özbəkistanı təbrik edib.

Elmar Məmmədov bildirib ki, Azərbaycan Türk Şurasının məqsəd və vəzifələrinin həyata keçirilməsində çox vacib rol oynayan, əməkdaşlığın gücləndirildiyi, qlobal risk və təhdidlərə qarşı səylər və təsirli cavabların verildiyi mühüm, hətta hələdə bir zamanda Türk Şurasının VII Zirvəsinə ev sahibliyi edir. İnstitusional mexanizmləri gücləndirilmək və yeni əməkdaşlıq modellərini yaratmaq yolunda Sammit regional və qlobal hadisələrə toxunmaq və əməkdaşlığın yeni perspektivlərini araşdırmaq üçün bir fürsətdir.

"2009-cu il oktyabrın 3-də Naxçıvan Sazişi imzalanandan bəri Türk Şurası türkdillli dövlətlər arasında hərtərəfli, qarşılıqlı faydalı və bərabərhüquqlu əməkdaşlığı təşviq etmək üçün səylər göstərib. On il ərzində Türk Şurası bölgədə sülhün qorunmasında, üzv dövlətlər arasında qarşılıqlı etimadın möhkəmləndirilməsində, ümumi maraq doğuran bütün sahələrdə, o cümlədən ticarət və investisiya üçün əlverişli şəraitin yaradılmasında, regional və ikitərəfli əməkdaşlığın təşviq edilməsində bir dayaq olduğunu sübut edib. Bu baxımdan, əməkdaşlığın daha da dərinləşdirilməsi üçün geniş imkanların mövcud olduğuna və xüsusi prioritet istiqamətlərdəki səylərimizin regional tərəfdaşlığa yeni tə-

kan verəcəyinə və Türk Şurasına yeni bir hərəkətverici qüvvə olacağına inanırıq", - deyərək vurğulayıb.

Qeyd edilib ki, Türk Şurası türkdillli xalqların tarixi irsinin təbliğində və qorunmasında, həmçinin ümumi mədəniyyətimizin, adət-ənənələrimizin, maddi və mənəvi dəyərlərimizin yayılmasında misilsiz rol oynayır. Buna görə də Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı - TÜRKSOY və Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun Azərbaycanın da fəal iştirak etdiyi mədəni və humanitar sahədəki fəaliyyəti təqdirəlayiqdir.

Azərbaycanın sədrliyi dövründə üzv ölkələr arasında iqtisadi əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsinə xüsusi diqqət yetiriləcək. Beləliklə, prioritet sahələri əhatə edən, detallı və praktik məqsəd və vəzifələri müəyyənləşdirən Türk Şurasının iqtisadi gündəliyinin həyata keçirilməsi üçün vacib tərkib hissəsidir. Əməkdaşlığımızın iqtisadi ölçüsünün artırılması, dünyada siyasi və iqtisadi qarışıqlıqlara qarşı dayanıqlılığımızı möhkəmləndirəcək və gücləndirəcəkdir. Buna görə də Azərbaycan türk ölkələrinin iqtisadi potensialına böyük diqqət yetirir və qarşılıqlı sərmayələrin artırılmasının və yeni iqtisadi layihələrin araşdırılmasının vacibliyini vurğulayır.

Azərbaycanın Xarici İşlər naziri deyib: "Ölkəmiz TDƏŞ-in üzv dövlətləri və müşahidəçiləri ilə güclü siyasi, iqtisadi və humanitar əlaqələrə malikdir. Üzv dövlətlər və müşahidəçilər arasında tarixi İpek Yolu can-

landırmaq və onu yeni infrastruktur layihələri ilə yaxşılaşdırmaq üçün əməkdaşlığın intensivləşdirilməsi iqtisadi əlaqələrimizin əsas dayaqlarından biridir. Azərbaycan Avrasiya bölgəsinin nəqliyyat xəritəsini yenidən tərtib edən infrastruktur investisiyaları həyata keçirir. Yeni bağlılıq təşəbbüsləri təkcə regional integrasiyaya töhfə vermir, həm də Türk Şurası üzv dövlətləri və müşahidəçiləri arasındakı əməkdaşlığı artırır. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Transxəzər Şərq-Qərb Orta Dəhliz təşəbbüsünün vacib tərkib hissəsidir və yük daşımanın həcmində artması nəticəsində ölkələrimizin iqtisadi inkişafına töhfə verəcək. Bundan əlavə, Azərbaycan Türk Şurasına müşahidəçi dövlət qismində Macarıstanla əməkdaşlığın inkişafını dəstəkləyir və 2019-cu il sentyabrın 19-da Budapeştdə Türk Şurasının ofisinin açılmasını alqışlayır. Macarıstan və Türk Şurası üzv dövlətləri arasında əməkdaşlıq geniş sahələrdə uğurla inkişaf edir və biz əminik ki, ofis Türk Şurasının Avropa qurumları ilə əlaqələrinin möhkəmləndirilməsində köməkçi rolunu oynayacaq.

Türk Şurası üzv dövlətləri arasında humanitar sahədə əməkdaşlığın gücləndirilməsinin vacibliyini qeyd etmək lazımdır. Azərbaycan Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin (AIDA) fəaliyyətinin bölgəmizdə humanitar səylər göstərməsində böyük əhəmiyyəti var. Bu baxımdan, 2019-cu il oktyabrın 11-də Bakıda Türkdillli Dövlətlərin

Əməkdaşlıq Şurası çərçivəsində üzv dövlətlərin rəsmi inkişaf agentliklərinin, o cümlədən Türk Şurası, BMT-nin Humanitar Məsələləri Koordinasiya Ofisi və BMT İnkişaf Proqramı kimi beynəlxalq təşkilatların iştirakı ilə "Türkdillli Dövlətlərin Rəsmi İnkişaf Agentliklərinin Beynəlxalq Yardım Sistemində integrasiyasının təşviqi: Səmərəli Humanitar Yardım və İnkişaf Yardımı üçün Əməkdaşlıq" Konfransı keçirilib.

Bu tədbir iştirakçı ölkələrə və beynəlxalq təşkilatlara effektiv qlobal və regional yardım üçün əvəzolunmaz təcrübələrini bölüşmək və yeni tərəfdaşlıqlar qurmaq imkanı verib. Şadam ki, 7-ci Sammitin Bəyannaməsi konfransdan bəhs edir və üzv dövlətlərin donor qurumlarının qlobal yardım sistemində integrasiyasını asanlaşdırmaq üçün əhəmiyyətini vurğulayır".

Nazir bildirib ki, Azərbaycan ərazilərinin 20 faizini işğal edən Ermənistanın təcavüzündən əziyyət çəkərkən, qeyd-şərtsiz və tam çıxarılmasını tələb edir. Lakin Ermənistan işğala və təcavüzə son qoyulması barədə BMT TŞ-nin qətnamələrinə və beynəlxalq təşkilatların digər sənədlərinə mə-

həl qoymamaqda davam edir.

"Azərbaycana qarşı təcavüzü pisləyən, Ermənistanı yuxarıda göstərilən qətnamələri yerinə yetirməyə çağıran prinsipial mövqe nümayiş etdirdiyi üçün hər bir ölkəyə və Türk Şurasına yüksək dəyər verdiyimizi bildirmək istərdim. Bu baxımdan, Türk Şurası üzv dövlətlərinin BMT TŞ-nin qətnamələrinə uyğun olaraq, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinə hörmət əsasında həlli üçün birmənalı dəstəyi çox təqdirəlayiqdir.

Sonda bir daha qeyd etmək istərdim ki, Azərbaycan türkdillli dövlətlərlə əlaqələri həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli formatda daha da gücləndirmək niyyətindədir. Türk Şurası isə türk dünyasının bir araya gəlməsində əhəmiyyətli rol oynamağa davam edəcək. Təşkilatımız Özbəkistanın bu yaxınlarda üzv olması ilə artıq 5 üzv dövlətdən ibarət oldu. Əminəm ki, Türk Şurası Xarici İşlər Nazirləri Şurasının bugünkü iclası qarşılıqlı maraq doğuran bütün sahələrdə əməkdaşlığın gücləndirilməsinə kömək edəcək, eyni zamanda, əldə olunan nailiyyətləri qiymətləndirməyə və ortaqların baxışla və birləşmiş güclə mövcud problemlərə necə cavab verəcəyimizi düşünməyə imkan yaradacaqdır", - deyərək Elmar Məmmədov qeyd edib.

Sonda iclasın yekunlarına dair mətbuat konfransı keçirilib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkmənistanın paytaxtı Aşqabad şəhərində MDB Dövlət Başçıları Şurasının məhdud tərkibdə keçirilən iclasında zəngin və təkzibedilməz faktlara əsaslanan cəsarətli çıxışı ilə Ermənistanın Baş nazirinin iddialarını darmadağın etdi.

Dövlətimizin başçısı Ermənistanda faşistlərin qəhrəmanlaşdırıldığını bildirərək İrəvan hakimiyyətini bu cür yırtmaz siyasətdən əl çəkməyə, MDB məkanında əməkdaşlığı və sülhü təhdid edən faşizm ideologiyasının imtina etməyə çağırış etdi.

Hətta Rusiya KİV-i belə, İlham Əliyevin məlum çıxışını təqdir etdikləri halda, bizim radikal müxalifət özünəməxsus qərəzi ifadə edir. AXCP sədri Əli Kərimli öz "Facebook" səhifəsində dövlət başçısının fikirlərinə münasibət bildirib və qeyd edib ki, Ermənistanda Njdedən başqa da qanıçen-

lər var, İlham Əliyev onların da adını çəkməli idi: "Azərbaycanın dövlət başçısı beynəlxalq tədbirdə Ermənistanda faşizmin təbliğinə danışsınsa, məntiqə Qaregin Njde ilə yanaşı, müasir erməni faşist terrorçularının adının əbədiləşdirilməsindən də danışmalı idi. Əlbəttə, Qaregin Njde faşist idi, 2-ci Dünya Müharibəsi zamanı Almaniyə kəşfiyyatına xidmət etmişdi və onun adının əbədiləşdirilməsi pislənilməlidir. Lakin Qaregin Njde haqda Azərbaycan rəhbəri danışsınsa, mütləq bu faşistin 1919-21-ci illərdə Zəngəzurda azərbaycanlılara qarşı həyata

Radikal müxaliflər İlham Əliyevin Paşinyanı "Njde kartı" ilə vurmalarına da "əks-argument" tapdılar, lakin uğursuz...

Fərəc Quliyev: "Elçibəydən miras qalan nə varsa, hamısını mənimsədi və heç bir iş ortaya qoymadı"

keçirdiyi qətlə və etnik təmizləmə də xatırlanmalı idi. Həmçinin, Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı terror törətmiş şəxslərin də Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən qəhrəman kimi təqdim edilməsinə, bu terrorçulara da abidə qoyulmasına etiraz bildirilməli idi. Terrorçuluqla ordu sıralarında savaşımaq çox fərqlidir. Terrorçular, heç bir halda, qəhrəman kimi təqdim edilməli deyil. Ancaq təəssüf ki, İlham Əliyev bu mövzuların heç birinə toxunmadı".

Göründüyü kimi, radikal dairələr hətta Prezidentin ermənilərə verdiyi sərt cavabı belə həzm etmək istəmirlər. Azərbaycan dövləti hər zaman Əli Kərimlinin adını çəkdiyi terrorçuları lənətləyib. Aşğabadda isə İlham Əliyev yalnız Njdenin adını çəkməklə mövzuya uyğun olan mövqeyini ortaya qoyub. Çünki həmin

görüşdə söhbət faşizm üzərində qələbənin 75 illiyi ilə bağlı aparılıb. Radikalların bu əsassız arqumentini necə dəyərləndirmək olar?

mi, mövzuya uyğun danışmalıdır. Ermənistanı həmin müharibədəki mövqeyinə görə, demək olar ki, ifşa etdi. Xatirəsi Ermənistanda

"...öz ağalarına yazdıqları donoslarda onlar da digər erməni terrorçularını ifşa etsinlər"

Millət vəkili Fərəc Quliyev "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında radikal dairələrin Prezidentin çıxışına belə qərəzli münasibət bəsləməsinə təəssüf etdiyini bildirdi: "İlham Əliyev orada 10 nəfərin adını çəkəydi belə, Əli Kərimli yazacaqdı ki, niyə 15-nin adını çəkməyib? Təbii ki, ermənilərin terrorçuları, faşistləri yalnız Njdeylə bitmir. Ancaq həmin görüşdə konkret olaraq söhbət Böyük Vətən Müharibəsindən gedirdi. İlham Əliyev də, dövlət başçısı ki-

əbədiləşdirilən bir faşistlə bağlı faktlarla danışdı. Hətta çıxışı ilə Paşinyanın da faşist mahiyyətini ifşa etdi. Nəzərə çatdırdı ki, Paşinyandan əvvəlki hakimiyyət həmin heykəli ucaldıbsa, niyə indiki rəhbərlik onu saxlayır?

Bu qədər bəsit yanaşma lazım deyil. Söhbət düşməne qarşı mübarizədə istifadə olunan hansısa detaldan gedir. Həmin tədbirdə Prezident bunu uğurla bacardı. İlham Əliyev niyə bu mövzuda kiminsə xoşuna gəl-

məyə çalışmalıdır? Çox sərt və dəqiq şəkildə arqumentlərini ortaya qoydu. Yaxşı, cığallıq edən persona özü nə işlə məşğuldur? Elçibəydən miras qalan nə varsa, hamısını mənimsədi və heç bir iş ortaya qoymadı. Bari öz ağalarına yazdıqları donoslarda onlar da digər erməni terrorçularını ifşa etsinlər. Və ya Cənubi Azərbaycanda hüquqları tapdanan soydaşlarımızla bağlı dünyaya çağırış etsinlər. Buna kim mane olur? Ancaq ölkənin daxilində yalan donos yazmaqla məşğuldurlar. Bu, milli məsələdir, İlham Əliyev beynəlxalq tribunada erməni ifşa edirsə, biz onu təqdir etməliyik, cığallıq edib, pis nəsə axtarmamalıyıq. Bir daha sübut olunur ki, bəzi adamlar siyasi mübarizə ilə deyil, nişə toxumu səpməklə məşğul olurlar. Radikalların yanaşmasını bəsit və əsassız sayıram".

Məhəmmədli QƏRİBLİ

AXCP sədri Əli Kərimlinin yaxın adamlarından birinin - partiya funksioneri, daha konkret desək, onun müşaviri Məmməd İbrahimin sosial şəbəkələrdə növbəti səs yazısı yayılıb.

Qeyd edək ki, Məmməd İbrahim Əziz oğlu 1966-cı ildə Yevlax rayonunda anadan olub, AXCP sədrinin müşaviri, Nərimanov şöbəsinin koordinatorudur. Partiya daxilində xüsusi aktiv və tanınmış şəxslərdəndir. M.İbrahim 2015-ci il sentyabrın 30-da xuliqanlıq ittihamı ilə 3 il müddətinə həbs olunub.

Yeni audiyoyazıdan belə məlum olur ki, AXCP Lökbatana icazəli mitinqə adam çıxara bilməyəcəyini bildiyindən, orada aksiya keçirməkdən imtina edib: "Bizim qərarımız var, 4-cü

gün piket keçirəcəyik - ya İcra Hakimiyyətinin, ya da Prezident Aparatının qabağında. Gələn gəlsin, qorxan qorxsun, bizim işimiz budur. Ona görə deyirəm ki, köhnədən gələn, təzədən gələn bizim bu işdə təcürbəmiz var. Dünən gələn adam bilmir bu nə deməkdir? Nə üçündür? Biz bilmişik haralara gedəndə nədir. Qurtarın, heç kim gəlməyəcək Lökbatana. 20-ci sahəyə gəlmirdilər, ora biz 2 min, 3 min adam yığdıq. 2 min, 3 min adam gəlmişdi 20-ci sahəyə. 20-ci sahədən uzaqdır Lökbatan. 20-ci

Kərimlinin müşaviri "sirləri ağır" - Məmməd İbrahim: "20-ci sahəyə mitinqə gəlmədilər, Lökbatana kim gələr..."

Elşən Manafov: "Əli Kərimlinin müşavirinin açıqlamasından bəlli oldu ki, biabır olacaqlarını bildikləri üçün mitinqdən imtina ediblər"

sahəyə 2 min adam gəldi, biabır olduq, əl çək bu Lökbatandan. Mikayıl bəy, əl çək bu Lökbatandan".

Bu lent yazısından AXCP və "Milli Şura" yetkililərinin niyə Lökbatan meydanına görə cığallıq etməsinin səbəbini aydın şəkildə ortaya qoyur. Elektorat Ə.Kərimliyə görə fədakarlıq etmək istəmir. Biabır olduqlarını görən AXCP funksionerləri isə mitinq keçirməkdən daha çox məkanla bağlı cığallıq etməyə üstünlük verirlər. Çünki insanlar gəlmədiyi üçün biabır olurlar.

Sözügədən məsələ ilə bağlı fikirlərini "Bakı-Xəbər"lə bölüşən politoloq Elşən Manafovun sözlərinə görə, bu bir daha onu sübut etdi ki, Ə.Kərimli tə-

rəfdarlarını mitinqə çıxara bilmir: "Daha dəqiq desək, mitinqə gələn yoxdur. Mitinqə gələn olmadığının görə AXCP biabır olur. O üzdən, bir bəhanə uydurub aksiyadan imtina edir-

lan sahə bütün standartlara cavab verirdi. Nəzərə almaq lazımdır ki, mitinq iştirakçılarının təhlükəsizliyinə görə məhz iqtidar məsuliyyət daşıyır. O baxımdan Lökbatan qəsəbə-

"Bu həm də onu göstərir ki, narazı elektoratın kiçik faizi belə, radikalların müraciətinə qoşulmur"

lər. Ə.Kərimlinin müşavirinin səsləndirdiyi fikirlər bunu bir daha sübut edir. Məlum olduğu kimi, "Milli Şura" mitinq keçirməklə bağlı müraciət etmişdi. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsinə görə, bu bir daha onu sübut etdi ki, Ə.Kərimli tə-

sində mitinq üçün ayrılan yer daha münasib idi. AXCP-nin sözügədən yerdə mitinq keçirməkdən imtina etməsi bir daha sübut etdi ki, radikalların aksiyasına gələn yoxdur. M.İbrahimin açıqlamasından bəlli oldu ki, biabır olacaqlarını bildikləri üçün mitinqdən imtina ediblər. Bu

həm də onu göstərir ki, narazı elektoratın kiçik faizi belə, radikalların müraciətinə qoşulmur. Əgər həqiqətən də onların tərəfdarları olsaydı, o zaman "Milli Şura" istənilən yerdə icazəli aksiya keçirərdi.

Ə.Kərimli gözəl anlayır ki, onun arxasınca gələn yoxdur. Ona görə də bu rüsvayçılığı ört-basdır etməkdən ötrü mitinq üçün tövsiyə olunan yerdən imtina edirlər. Həm onlarda sosial bazaya inam yoxdur, həm də mitinqin keçirilməsi üçün lazımi təşkilatçılıq bacarıqları yoxdur. Aydın mübarizə proqramları yoxdur. İqtidarı, sadəcə, tənqid etməklə iş düzəlmir. Narazı elektoratın kiçik bir faizi belə, Əli Kərimlini müdafiə etmir. Ona görə də mitinqlə bağlı cığal metodlara əl atırlar".

Vidadi ORDAHALLI

Ermenistanın faşizm, nasizm ideologiyasına açıq sahib çıxması və bu təhlükəli ideologiyaları dövlət siyasətinə çevirməsi, faşizm əlaltılarının heykəlləşdirilməsi məsələsini Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev MDB Dövlət Başçıları Şurasının Aşqabadda keçirilən zirvə görüşündə gündəmə gətirdikdən sonra Ermənistanın iç üzünü bir daha dünyaya bəlli oldu.

Məlum olduğu kimi, zirvə görüşündə Prezident İlham Əliyev II Dünya Müharibəsində faşizm üzərində qələbə çalınmasında Azərbaycanın müstəsna rolunu vurğuladı, eyni zamanda, Ermənistanın faşist cəlladlarının xatirəsini əbədiləşdirdiyini, hətta bunu dövlət siyasətinə çevirdiyini, dünya birliyinin buna göz yummalı olmadığını qeyd etdi. Prezident İlham Əliyevin bu çağırışının dünyanın müterəqqi dövlətlərinin hər biri tərəfinə müsbət qarşılandığı şübhəsizdir. Ekspertlər qeyd edirlər ki, Prezident

İlham Əliyevin ortaya qoyduğu faktlar çox ciddi faktlardır və bu da Ermənistanın hansı yolda olduğunu bütün dünyaya çatdırılmasıdır.

Ölkə başçımızın məlum çıxışından sonra Ermənistanın faşizmi, nasizmi dövlət siyasətinə çevirdiyinin sübutu olan digər faktlar da meydana çıxmağa başlayıb. Belə ki, Ermənistanın Respublikaçılar Partiyasının gerbinin faşist simvolikasını əks etdirdiyi meydana çıxıb. Bəli, bu bir daha Ermənistanın faşizmin çiçəklənməsinə açıq dəstək verməsinin nümunəsi-

İrəvanda heykəli qoyulmuş faşist nökrinə erməni sevgisinin kökü bilindi - Respublikaçıların partiya gerbində Hitler svastikası...

Qasım Hacıyev: "Ermənistan faşizm simvolikasını Respublikaçılar Partiyasının gerbində əks etdirməklə faşizm ideologiyasına sahib olduğunu açıq şəkildə ortaya qoyur"

dir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Qafqazşünaslıq İnstitutunun ermənişünaslıq şöbəsinin müdiri, professor Qasım Hacıyev "Bakı-Xəbər"ə bildirdi ki, Ermənistanı bürüyən faşizm təsiri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin məlum çıxışından sonra artıq bütün dünyadan aydın şəkildə görünür. Q.Hacıyevin sözlərinə görə, Azərbaycan Prezidentinin Ermənistanı faşizmin yayıldığını, burada faşistlərlə əlbir işləmiş insanlıq düşmənlərinə heykəl qoyulduğunu bəyan etməsi çox mətləbə aydınlıq gətirdi. "Həm indiki hakimiyyət dövründə, həm də Sarkisyan rejiminin hökumət başında olduğu illərdə Ermənistan faşiz-

mə, nasizmə açıq dəstək verilib. Ermənistan faşizm simvolikasını Respublikaçılar Partiyasının gerbində əks etdirməklə faşizm ideologiyasına sahib olduğunu açıq şəkildə

onun faşizm siyasəti yürütdüyünü meydana çıxardı. Ermənistanın faşizm ideologiyasını dövlət siyasətinə çevirməsi, habelə nasist damğalarından, simvolikalarından

"Həm indiki hakimiyyət dövründə, həm də Sarkisyan rejiminin hökumət başında olduğu illərdə Ermənistan faşizmə, nasizmə açıq dəstək verilib"

ortaya qoyur. Sarkisyan dövründə də faşizm, nasizm simvolikasına yer verilib, faşist əlaltılarına heykəllər qoyulub, onlar "qəhrəman" kimi təqdim edilib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin MDB Dövlət Başçıları Şurasının Aşqabadda keçirilən zirvə görüşündəki çıxışı bir daha Ermənistan hökumətinin iç üzünü açdı və

partiyaların, təşkilatların gerbdə istifadə etməsi bir reallıqdır. Bilirsiniz, faşizmlə ermənizm arasında heç bir fərqlilik yoxdur, "Daşnaksütyun" və digər erməni partiya və təşkilatları yarandıqları gündən faşizmin yolunu gediblər. Bu gün də o təhlükəli yolu davam etdirirlər. Bir dövlət ki, humanist siyasətin nə olduğu-

nu bilmir, o dövlətin nasizmi, faşizmi dövlət siyasətinə çevirməsi təbii bir şeydir. Son illər Ermənistan faşizmə maraqlı cəldi şəkildə artıb və hesab edirik ki, bununla bağlı dünya birliyi ölçü götürməlidir.

Yeri gəlmişkən deyim ki, faşizmin yarandığı İtaliyada, çiçəkləndiyi Almaniyada ondan çoxdan imtina edilib. Hətta mən Berlində olarkən orada dövlət xadimləri ilə bağlı olan muzeyə baş çəkdim. Bu muzeydə qədim dövrəndən indiyə qədər Almaniyada hakimiyyətdə olmuş bütün dövlət xadimlərinin büstləri, əşyaları olsa da, orada Hitlerin yalnız karikatürasını görə bildim. Ermənistanın hitlerçiləri, faşistləri qəhrəmanlaşdırması çox zərərli tendensiya və bu onun yalnız zərərinə işləyəcək bir məsələdir"-deyə Q.Hacıyev vurğuladı.

İradə SARIYEVA

Türkiyənin başlatdığı "Barış pınarı" əməliyyatından sonra müttəfiqləri ABŞ tərəfindən dəstəklənməyən kürd YPG/PYD qüvvələri Bəşər Əsəd rejimi ilə anlaşılırlar. Dünya mətbuatının verdiyi məlumata görə, anlaşma Suriyadakı Hmeymim aviabazasında əldə edilib.

Suriya rejiminin və kürdlərin "Suriya Demokratik Qüvvələri" koalisiyasının nümayəndələri arasında əldə edilmiş anlaşmadan sonra Əsəd ordusu ölkənin şimalına, Türkiyə ordusu və onun müttəfiqləri olan "Azad Suriya Ordusu" qruplaşması ilə kürdlər arasında döyüşlərin getdiyi ərazilərə doğru irəliləyib.

Kürdlərin nümayəndələri anlaşmanın "ağrılı kompromislər" hesabına əldə edildiyini açıqlayıblar.

Anlaşmaya görə, Suriya ordusu Türkiyə ilə sərhədi nəzarətə götürməlidir, kürdlərin gələcək statusuna dair danışıqlar isə sonraya saxlanılır.

Son xəbərlərə görə, Suriya rejimi qüvvələri əvvəl kürd birləşmələrinin nəzarətində olan Tabka şəhərinə daxil olublar. Şəhər Əsəd rejimi qüvvələrinin nəzarətinə keçib. Bölgəyə Türkiyə ordusunun irəliləməsinə dayandırmaq üçün əlavə qüvvələr göndərilir, amma hələlik

Türkiyə əleyhinə Əsəd-kürdlər ittifaqı - Suriya müharibəsində yeni təmayül...

Zərdüşt Əlizadə: "Bəşər Əsədin rəhbərlik etdiyi Suriya ordusunun Türkiyə qoşunlarına qarşı vuruşacağını iddia edənlər fərziyyə danışirlər"

Türkiyə və Suriya ordusu arasında toqquşma qeydə alınmayıb.

Türkiyə ilə Suriya ordusu arasında müharibənin olacağı ehtimalı nə dərəcədə realdır. Belə bir hal baş verərsə, bunun nə kimi sonluğu ola bilər?

Politoloq Zərdüşt Əlizadə "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında bildirdi ki, Bəşər Əsədin rəhbərlik etdiyi Suriya ordusunun Türkiyə qoşunlarına qarşı vuruşacağını iddia edənlər fərziyyə danışirlər: "Mən bu fikirləri tam əsassız sayıram. Suriya qoşunlarının kürdlərlə birləşib Türkiyə ordusuna qarşı vuruşması heç vaxt baş verməyəcək.

Çünki Bəşər Əsədin məqsədi Suriyanı vahid dövlət kimi qorumaqdır. Qərbin silahlandığı kürd silahlı birləşmələri, əslində, ən böyük təhlükəni ehtimalı ilə Suriya

zisinə daxil olub. Nə deməlidir? Deməlidir ki, eşq olsun? Ərdəğan Bəşər Əsədin devrilməsinə çalışan əsas dövlət başçılarından biri idi. Suriya münaqişəsi-

"Bu mövqə Bəşər Əsədin məqsədləri ilə üst-üstə düşürsə, niyə onlar arasında müharibə olmalıdır?"

anın vahidliyinə yarırdı. Əsəd çox planlı şəkildə gözləyir ki, türk ordusu onun öz ərazilərində silahlı kürdlərin başını əzsın. Bəyanatlara, etirazlara gəldikdə isə, bunlar olmalıdır. Çünki Türkiyə dövlətinin ordusu Suriyanın rəsmi icazəsi olmadan onun əra-

nin ilkin mərhələsində Ərdəğan Əsədə qarşı olan bütün müxaliflərə lazımi dəstəyi verirdi. İndi isə vəziyyət başqa cürdür. Suriyanın vahid dövlət kimi mövcudluğu sual altındadır. Suriya ərazisində, Türkiyə ilə sərhəddə Ankara üçün böyük təhlükə sayıla bi-

ləcək bir kürd ordusu yaradılıb. Bütün bunlar ABŞ və Qərbin dəstəyi ilə baş verib. 30 minlik belə bir ordunun mövcudluğuna Türkiyə heç vaxt razı olmaz. Nə etməlidir?

Deməlidir ki, beynəlxalq hüquqa görə Suriya dövlətinin ərazi bütövlüyünü tanıyıram, amma bu təhlükədən yaxa qurtarmağı öz haqqım sayıram. Bu mövqə Bəşər Əsədin məqsədləri ilə üst-üstə düşürsə, niyə onlar arasında müharibə olmalıdır? Kürdlər gedib Əsədin qabağında diz çöküb, yalvarsalar, bəlkə onlara nicat ola. Bunun üçün də bütün siyasi iddialarından əl çəkəlməlidirlər. Onda sadəcə təntənlilər kimi, onların vəsayətinə zəmanət verilir".

Məhəmmədali QƏRİBLİ

MDB Dövlət Başçıları Şurasının Aşqabadda keçirilən sammitindən bir gün sonra Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyana telefonla zəng edib. Tərəflər arasında müzakirə zamanı bir sıra məsələlərə toxunulub. Telefon danışığının məzmunu barədə geniş məlumat yoxdur.

Ermənistan hökuməti dövlət başçıları arasında danışığı barədə ümumi məlumat yayıb. Bildirilib ki, tərəflər telefon danışığında Suriyanın şimalındakı vəziyyəti müzakirə edib, regional əhəmiyyətli bir sıra mövzulara toxunublar. Nikol Paşinyan "Facebook" səhifəsində yazıb ki, o, Aşqabadda MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında Rusiya Prezidenti Vladimir Putinə Suriyanın erməni icmasının təhlükə-

sizliyi ilə bağlı müraciət edib: "Rusiya Federasiyasının Prezidentinə tez reaksiya verdiyinə görə minnətdaram".

Ancaq müəyyən ekspertlərin sözügedən telefon danışığında müzakirə edilən məsələlər barədə mülahizələri fərqlidir. Belə ehtimal edilir ki, Ermənistanın Dağlıq Qarabağ münafişəsinin tənzimlənməsində sərgilədiyi pozucu mövqe, səsləndirdiyi reallıqdan uzaq yanaşma-

Aşqabaddan sonra telefon danışığında Putindən Paşinyana "heykəl və sülh prosesini ləngitməkdə təklənirsən" mesajı...

Elman Nəsirov: "Bu kontekstdə Putinin Paşinyanı xəbərdar etməsi ehtimalı böyükdür"

lar sülh danışıqları prosesini ləngidir. O cümlədən, faşist Njdenin heykəlinin İrəvanda hələ də qalması MDB dövlət başçıları tərəfindən qəbul edilmir. Güman olunur ki, Putin sözügedən məsələlərlə bağlı Paşinyanın MDB dövlətləri arasında təkləndiyini onun diqqətinə çatdırıb.

O baxımdan sözügedən ehtimalları ekspertlər necə dəyərləndirirlər?

Məsələyə münasibət bildirən millət vəkili Elman Nəsirov sözügedən versiyaları istisna etmədi. Onun fikrincə, bu kontekstdə Putinin Paşinyanı xəbərdar etməsi ehtimalı böyükdür: "O baxımdan, prinsip etibarilə, bu ehti-

malları reallıq kimi qəbul etmək olar. Çünki məhz Aşqabaddakı görüşdən bir gün sonra bu telefon danışığının reallaşması tə-

prinsipial mövqe ortaya qoyması istisna deyil. Çünki İkinci Dünya Müharibəsində ən böyük itkilərə rus xalqı məruz qalıb. O

"Paşinyanın Dağlıq Qarabağ münafişəsinin tənzimlənməsini yubadan pozucu xarakterli açıqlamaları MDB dövlətlərini qane etmir"

sadüfə oxşamır. Ermənistan da faşizmin qəhrəmanlaşdırılması, onların xatirəsinin əbədləşdirilməsi kimi məsələlərə yenidən baxılması MDB dövlətlərini narahat edir. O baxımdan bu məsələlərin həlli ilə bağlı mövqe ortaya qoyula bilər. Rusiya Prezidentinin bu məsələdə

cümlədən, digər ittifaq ölkələri də bir sıra itkilərlə üzləşib. Azərbaycan o dövrdə müharibəyə 600 min nəfərdən çox əsgər göndərmiş və onların yarısından çoxu geri qayıtmayıb. Azərbaycan nefti qələbənin əldə edilməsində misilsiz rol oynaymış. Fransada marşal Peten almanla-

ra xidmət göstərmiş, amma heç bir halda Fransa dövləti ona heykəl qoymayıb.

O zaman nəyə görə Ermənistan dövləti faşistlərin əlaltısı olan Njdaye heykəl qoyur? Bununla yanaşı, Paşinyanın Dağlıq Qarabağ münafişəsinin tənzimlənməsini yubadan pozucu xarakterli açıqlamaları MDB dövlətlərini qane etmir. Paşinyan açıq-aşkar işğala haqq qazandırır və işğal olunmuş əraziləri Ermənistanla birləşdirmək istəyir. O baxımdan ehtimal edilir ki, məhz bu məsələlər telefon danışığında müzakirə mövzusu olub. MDB dövlətlərinin sözügedən məsələlərdə mövqeyi Paşinyanın diqqətinə çatdırılıb".

Vidadi ORDAHALLI

Ermənistan mətbuatının yazdığına görə, "The Independent" təşkilatının dünyanın ən gözəl parlament binalarının müəyyən edilməsi ilə bağlı keçirdiyi rəy sorğusunda bu ölkənin parlament binası da yer alıb. Macarıstan, Rumıny, Trinidad i toboqo, Anqola, ABŞ, Hindistan, Kanada, Butan, Seyşel kimi dövlətlərin parlament binalarının da daxil olduğu 10-luqda Ermənistanın parlament binasının 4-cü yerdə qərarlaşması həqiqətən də təəccüb doğurur.

Qeyd edilənə görə, 193 ölkənin parlament binası ilə bağlı açıqlanan müvafiq reytingdə ancaq bu on dövlətin adı yer alıb.

Öz möhtəşəmliyi ilə diqqəti çəkən Azərbaycan parlamentinin binasının bu reytingdə düşməməsi təəssüf doğurur. Azərbaycan parlamentinin binasının memarlıq baxımından diqqəti cəlb etməməsi yeni ideyanın meydana çıxmasına səbəb olur. Dünyada yalnız parlament binaları daxilində qəbul edilən qərarlar dey-

il, həm də bu binaların memarlıq quruluşu önəmli sayılırmış. Azərbaycanda parlament üçün yeni binanın inşasına, memarlıq cəhətdən daha təkmil bir binanın meydana gəlməsinə ehtiyac duyulur.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Fəlsəfə İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Faiq Ələkbərli "Bakı-Xəbər"ə bildirdi ki, Ermənistan parlamentinin binasının sözügedən təşkilatın yaydığı reyting cədvəlində 4-

Ermənistanın parlament binası dünyanın 10 ən yaraşığı binaları sırasında? - Azərbaycana yeni Milli Məclis binası...

Faiq Ələkbərli: "Ermənistan parlamenti binasının həmin reytingdə yer alması, birmənalı olaraq, siyasi mahiyyət daşıyır"

cü yeri tutması qeyri-obyektiv yanaşmanın təzahürüdür. F.Ələkbərlinin sözlərinə görə, ümumiyyətlə, Ermənistan parlamentinin binası elə də gözəgəlimli deyil, onu bir qədər gözəgəlimli edən nə isə varsa, o da bu binanın qırmızı daşlardan tikilməsidir. F.Ələkbərli hesab edir ki, dünyanın bir sıra ölkələrinin parlament binaları Ermənistan parlamenti binasından arxitektura baxımından min dəfə gözəldir. Ermənistan parlamenti binasının qanla suvarıldığını deyən F.Ələkbərlinin dediyinə görə, bu ölkənin parlament binasının həmin onluğa daxil edilməsində xaricdəki erməni lobbisinin böyük rolu var. "Hansısa

bir rəy sorğu təşkilatının belə bir reyting tərtib etməsi və orada Ermənistan parlamenti binasının öz gözəlliyinə görə 4-cü yerdə qərarlaşdığını elan et-

"Milli Məclis üçün daha fərqli memarlıq quruluşuna malik yeni binanın inşa edilməsi arzu ediləndir"

məsi özündə heç bir həqiqəti ehtiva edə bilməz. Hesab edirəm ki, Ermənistan parlamenti binasının gözəllik baxımından reytingdə yüksək yer tutması obyektiv yanaşma deyil, bu, siyasi yanaşmanın təzahürüdür. Dünyada məşhur olan Böyük Britaniyanın, Fransanın, Türkiyənin parlament binaları bu onluğa daxil edilsəydi, daha

obyektiv yanaşma olardı. Ancaq Ermənistan parlamenti binasının belə bir siyahıya daxil edilməsi yenə dünyanın ermənipərəst qüvvələrinin, erməni lob-

bisinin Ermənistanı önə çıxarmağa və onu gündəmdə saxlamağa xidmət edir. Bir çox Qərb dövlətinin, Azərbaycan da daxil olmaqla, türk və müsəlman ölkələrinə münasibəti də, Ermənistan bəslədikləri sevgiləri də bəllidir. Ermənistan parlamenti binasının həmin reytingdə yer alması, birmənalı olaraq, siyasi

mahiyyət daşıyır" - deyərək bildirdi. F.Ələkbərli hesab edir ki, müasir Azərbaycan parlamenti binasının bu reytingdə yer tutmamasının da siyasi səbəbləri yox deyil.

Bununla belə, o hesab edir ki, Azərbaycan parlamenti üçün milli memarlıq üslubuna uyğun yeni binanın inşa edilməsi də vacibdir. "Sözün açığı, Azərbaycan parlamenti binasının görkəmi indiki baxımdan da diqqətçəkəndir. Ancaq Milli Məclis üçün daha fərqli memarlıq quruluşuna malik yeni binanın inşa edilməsi arzu ediləndir. Azərbaycan parlamenti üçün də yeni milli memarlıq üslubunda gözəl bir binanın inşa edilməsi vacibdir. Çünki, gördüyümüz kimi, müasir dünya binaların estetik gözəlliyinə də xüsusi önəm verir" - deyərək F.Ələkbərli vurğuladı.

İradə SARIYEVA

Məlum olduğu kimi, Njdenin heykəli ilə bağlı məsələ yenidən müzakirə obyektinə çevrilib. Prezident İlham Əliyevin oktyabrın 11-də Aşqabadda keçirilən MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında Ermənistanda faşist cəlladı və satqın, Qaregin Njde ləqəbi ilə alman faşistlərinə xidmət etmiş Qaregin Ter-Arutyunyana heykəl qoyulmasını sərt şəkildə pisləməsi bu mövzunu bir daha aktual edib.

Ermənistan rəhbərliyinin bundan sonra hansı addımları atacağı, Rusiyanın onlara qarşı döyüşmüş bir cəllada qoyulan heykəllə bağlı sonrakı davranışları müzakirə predmetidir.

Yüksək səviyyədə ekspertlər və Rusiya dövlətçiliyinə xidmət edən şəxslər erməni cəlladın nəinki heykəlinin qoyulmasını, onun hələ də saxlanması ilə

kələrinə qarşı təhdid kimi qələmə verirlər. Eyni zamanda, bunu təhqir hesab edirlər. Bu, ümumilikdə, İkinci Dünya Müharibəsi zamanı faşistlərə qarşı vuruşmuş bütün keçmiş SSRİ respublikalarına hörmətsizlikdir. Hazırda Paşinyan bu mövzunu daxilə populist üsullarla öz xeyrinə istifadə etməyə çalışır. Ancaq, ümumilikdə, bu cür fəaliyyət onun

Faşist Njdenin İrəvandakı heykəlinin sökülməsinə necə nail olmaq olar...

Məhəmməd Əsədullazadə: "O heykəlin Ermənistanda sökülməsi üçün, ilk növbədə, Moskva hərəkətə keçməlidir"

əleyhinədir. Ən azından, MDB dövlətlərinin maraqlarına ziddir. Ona görə də Ermənistan hakimiyyəti Njdenin heykəlini sökməlidir. Maraqlıdır, sözügedən heykəlin Ermənistanda sökülməsinə necə nail olmaq olar? Njdenin heykəli sökülsə, bu, ölkədəki daxili vəziyyətə necə təsir edəcək?

Sözügedən məsələni "Bakı-Xəbər"ə şərh edən politoloq Məhəmməd Əsədullazadə buna bir neçə aspektdən yanaşdı: "Ermənistan əsasən öz dövlət ideologiyasında faşizm və

rasizm ideyalarından istifadə edir. Məhz bunun əyani nümunəsi İrəvanda Qaregin Njdeyə qoyulan abidədir. O heykəlin Ermənistanda sökülməsi üçün, ilk növbədə, Moskva hərəkətə keçməlidir. Çünki SSRİ-yə qarşı xain plan həyata keçirən şəxsin İrəvanda heykəlinin olması Rusiyanın da maraqlarına ziddir. Bundan əlavə, beynəlxalq məhkəməyə müraciət edib insanlıq əleyhinə cinayət törə

dən bir şəxsin adının əbədləşdirilməsinin düzgün olmadığını qaldırmaq olar. İrqi ayrıseçkiliyi təbliğ etdiyi üçün beynəlxalq birlik buna qarşı hərəkətə keçməlidir. Azərbaycan Prezidenti MDB sammitində bu məsələyə açıq şəkildə aydınlıq gətirdi. Paşinyan demokratik bir liderdisə, bu heykəli aradan götürməlidir. Bu heykəl götürülmürsə, demək, Ermənistan faşizm ideyalarına sadıq

"Paşinyana qarşı bundan istifadə edib, etirazları qızıqdıra bilərlər"

çməlidir. Azərbaycan Prezidenti MDB sammitində bu məsələyə açıq şəkildə aydınlıq gətirdi. Paşinyan demokratik bir liderdisə, bu heykəli aradan götürməlidir. Bu heykəl götürülmürsə, demək, Ermənistan faşizm ideyalarına sadıq

çməlidir. Azərbaycan Prezidenti MDB sammitində bu məsələyə açıq şəkildə aydınlıq gətirdi. Paşinyan demokratik bir liderdisə, bu heykəli aradan götürməlidir. Bu heykəl götürülmürsə, demək, Ermənistan faşizm ideyalarına sadıq

dir və terroru dəstəkləyir. Bu heykəlin aradan götürülməsi, əlbəttə ki, Ermənistanın müəyyən terroru dəstəkləyən qüvvələrinin narahatlığına səbəb olar. Paşinyana qarşı bundan istifadə edib, etirazları qızıqdıra bilərlər.

Hesab edirəm ki, Avropa qurumları bu məsələ ilə bağlı ciddi işlər görməli və faşizmin təbliğatına yönələn bir heykəlin götürülməsinə çalışmalıdırlar. Azərbaycan da Avropa qurumları ilə bu istiqamətdə işləməlidir. Çünki Avropada faşizm ləğv edildiyindən, bu heykəle qarşı hərəkətə keçəcək. Ona görə ki, bu, insanlıq əleyhinə cinayətin bariz nümunəsidir".

Vidadi ORDAHALLI

Ermənilər İsraildə qondarma "erməni soyqırımı" ilə bağlı abidə ucaldacaq. Düşmən ölkə mətbuatının yazdığına görə, bu barədə "Ermənistan-İsrail" İctimai Forumunun həmsədr Aleksandr Zinker məlumat verib.

A.Zinkerin sözlərinə görə, İsrail tərəfi belə bir abidənin inşası üçün icazə versə də, abidə ermənilərin öz vəsaiti hesabına ucaldılacaq. Artıq abidənin inşası üçün gerekli olan vəsaitin əldə edilməsi ilə bağlı ianə kampaniyasının başladıldığı vurğulanır. Abidənin İsrailin Petah Tikva şəhərində ucaldılması planlaşdırılır. Petah Tikva şəhərinin yeni meri buna razılıq verib.

A.Zinker onu da qeyd edib ki, abidə Ermənistanda hazırlanacaq: "İcazə alınıb, müvafiq maket hazırlanıb və artıq "erməni soyqırımı" abidəsinin

yaradılması və açılışı üçün vəsait toplamağa başlamışıq. İsrailin Petah Tikva şəhərində bələdiyyə başçısı əvəzləndi. Problemlərin olacağını düşündük, amma Tanrıya şükürlər olsun ki, bütün məsələlər həll olundu".

Qərara alınıb ki, sözügedən qondarma "erməni soyqırımı" abidəsi Ermənistanda hazırlansın, sonra isə İsrailə aparılsın. A. Zinker başqa bir istiqamətdə də işləməyi planlaşdırdıqlarını qeyd edib. Ancaq o bu barədə ətraflı danışmayıb.

Məlumat üçün qeyd edək ki, İsraildə həqiqətən

İsrail saxta "erməni genosidi" oyunlarına uydu - bu razılıq İsrailin Azərbaycanda nüfuzunu zədələyəcək...

"Məlum qərar İsrailin Azərbaycandakı nüfuzuna təsirsiz ötürülməyəcək"

də belə bir abidənin ucaldılması reallaşarsa, bu, ermənilərin yəhudi dövlətində həyata keçirdikləri ilk ciddi uğur olacaq. İndiyə qədər ermənilər bu yöndə bir neçə dəfə cəhd ediblər, amma buna nail olmayıblar. Bu dəfə isə təəssüflər olsun ki, Petah Tikva şəhərinin meri rəsmən buna razılıq verib. O da məlumdur ki, İsrailə Azərbaycan arasında çox yaxın dostluq münasibətləri mövcuddur. Məlum qərar, istər-istəməz, İsrailin Azərbaycanda nüfuzunu zədələyəcək.

Bütövlükdə, ekspertlər bunu necə dəyərləndirirlər? Məsələyə münasibət bildiren VİP-in sədr müavini Ramil Hüseynovun sözlərinə görə, İsrailin buna razılıq verməsi təəssüf doğurur: "Gərək İs-

rail tərəfi buna getməyeydi. Düzdür, son illər İsrail ilə Türkiyə arasında münasibətlər çox pisləşib. Bunun bir sıra obyektiv və subyektiv səbəbləri

Ramil Hüseynov: "Bu heç də ona əsas vermir ki, iki ölkə münasibətlərinin pisləşməsi səbəbindən saxta "erməni genosidi" nə meydan verilsin"

var. Ancaq nəzərə almaq lazımdır ki, İsrail dövləti yarananda Türkiyə müsəlman dövləti olaraq bu ölkəyə dəstək verib. Hansı ki, bütün Ərəb dünyası buna qarşı olub. Çox həssas bir dövrdə Türkiyə İsrailin yanında olub. Ən yaxın müttəfiq dövlətlərin belə tarixin hansısa mərhələsində münasibətləri soyuqlaşır. Zaman-zaman bu, tarixdə özünü göstərib. Ancaq

bu heç də ona əsas vermir ki, iki ölkə münasibətlərinin pisləşməsi səbəbindən saxta "erməni genosidi" nə meydan verilsin, İsrailin hansısa şəhə-

rində qondarma "erməni soyqırımı" abidəsi ucaldılsın. Bir neçə dəfə erməni lobbisi Knessetdə qondarma "soyqırım"ın tanındılması ilə bağlı cəhd etdi, amma alınmayıb. İndi erməni tərəfi başqa bir yola baş vurur. Bu da, təbii ki, arzu edilən deyil. Abidə ucaldıldıqdan sonra digər məsələlər gündəmə gələcək. Nəticədə bu xoşagəlməz tendensiya zəncirvari formada inki-

şaf edəcək. Belə götürəndə, qondarma "erməni soyqırımı"nın təbliği İsrailin strateji maraqlarına uyğun deyil. Çünki İsrail hesab edir ki, 20-ci əsrdə baş verən ilk soyqırım Holokost soyqırımıdır. Hansı ki, faşistlər bu zaman kütləvi şəkildə yəhudiləri qırıblar. Qondarma "erməni soyqırımı" tanınsa, o zaman bununla bağlı vəziyyət dəyişəcək. Yəni Holokost ilk soyqırım statusunu itirəcək. Bu da yəhudilərin maraqlarına uyğun deyil. Ermənilərin İsraildə fəaliyyəti Azərbaycanda maraqla izlənilir. Qondarma "soyqırım" abidəsi ilə bağlı məlum qərar İsrailin Azərbaycandakı nüfuzuna təsirsiz ötürülməyəcək. Bu, müxtəlif formalarda özünü göstərə bilər".

Vidadi ORDAHALLI

Qardaş Türkiyənin "Sülh çeşməsi" əməliyyatı çərçivəsində Suriyanın şimalında həyata keçirdiyi hərbi əməliyyatlar PKK terrorçularının bölgədə mövqeyinin əhəmiyyətli dərəcədə sıxışdırılması ilə müşayiət olunur. Artıq əməliyyatın gedişində zərərsizləşdirilən YPG, PKK terrorçularının sayı 600-ə yaxınlaşır.

Əməliyyatın gedişində Tel Abyad mahal mərkəzi də tamamilə PKK terrorçularından təmizlənib.

Məlumatla görə, uğurla həyata keçirilən əməliyyatlar nəticəsində Türkiyə ordusu və Suriya Milli Ordusu sərhədin 30-35 kilometr dərinliyinə qədər irəliləyərək strateji M-4 maqistral yoluna nəzarəti təmin edib. Ümumilikdə, Tel Abyad və Rasulayn mahallarına bağlı 42 kənd YPG və onun bağlı olduğu PKK terrorçularından təmizlənib. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Tel Abyad və Rasulayndan sonra Ayn El-Arab və Hasekenin təmizlənməyini bildirib: "Təxminən 30-35 kilometr bir dərinliyə enəcəyik. Bunları tamamladıqdan sonra hərəkət hədəfinə çatmış olacaq". Türkiyəli ekspert Coşqun Başbuğ bildirir ki, Türkiyə Silahlı Qüvvələrindən başqa heç bir ordu belə bir əməliyyatı bu cür tez və dəqiqliklə icra edə bilməzdi:

"Əməliyyat sürətli və dəqiq şəkildə davam edir. Əməliyyat səhsiz icra edilir, nə ölkə içərisində, nə də ölkədən kənarda yanlış hədəf vurulub. Dünyada bu tip əməliyyatları bu qədər sürətli və uğurla təşkil edə biləcək tək ordu türk ordusudur". Türkiyənin sürətlə irəliləməsi və əldə etdiyi uğurlar Qərbdə, xüsusən də ABŞ-da müəyyən təşviş yaradır. Baş verənlər həm də kürdlərlə Qərb dövlətləri arasında yeni nifaqın yaranmasına səbəb olub. Maraqlıdır ki, Türkiyənin bu uğurlarından ciddi təşviş keçirən tərəflərdən biri də Ermənistandır. Ermənistanın "1in.am" saytı bunun səbəblərini belə izah edir: "Türkiyənin Suriyanın şimalında başladığı hərbi əməliyyat Ermənistanda geniş ictimai rezonans doğurub. Erməni nöqtəyi-nəzərincə, burada sanki elə də aktual olmayan, lakin eyni zamanda erməni mövcudluğu mövzusu və

"Bu sualların yeri bu səviyyədir" demək daha düzgün olardı. Çünki məqsəd yalnız simpatiya və ya antipatiyanın arqumentləşdirilməsi olduqda, siyasi

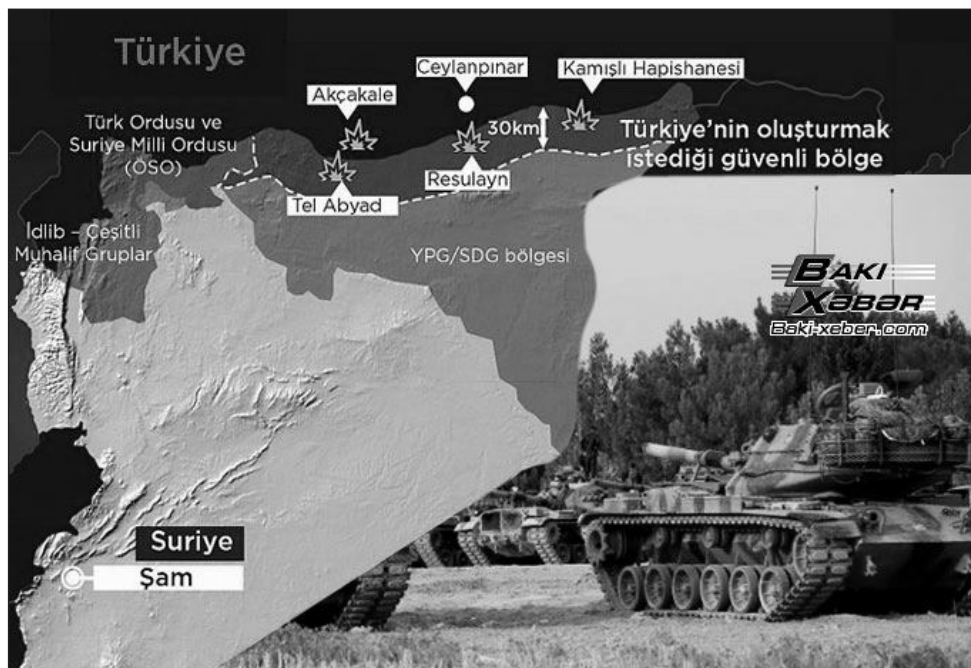
nin bu parçası Ankaraya çatacaq və müharibə yolu seçilib, çünki başqa yolla alması mümkün olmazdı. Ümumiyyətlə, uzun illərdir Suriyada hadisə-

xalq güc mərkəzlərinə təqdim olunması ilə şərtlənir. Və bu məsələdə hər hansı bir digər xalqın "nümunəsi", çox yaxşı və ya faciəli olmasından asılı olmaya-

niş kontekstdə buna nail olduğunu demək olmaz.

Bunu şərtləndirən səbəblərdən biri də Dağlıq Qarabağ münacişəsi ətrafında status-

Ankaranın Suriya uğurları və İrəvanı titrədən səbəb - Qarabağda status-kvonu saxlamaq mümkünsüzləşir

ya narahatlığı olan bir realıq kifayət qədər çox yer tutur. Cəmiyyətin bir hissəsi soruşur: "Niyə ABŞ öz müttəfiqi olan kürdləri müdafiə etmədi?". Və bu sual kontekstində deyirlər: "Niyə Ermənistan təhlükəsizlik baxımından Rusiyaya etibar etməlidir?". Rusiya hərbi bazası olmazsa, Türkiyə günün birində Ermənistanı da işğal edə bilər.

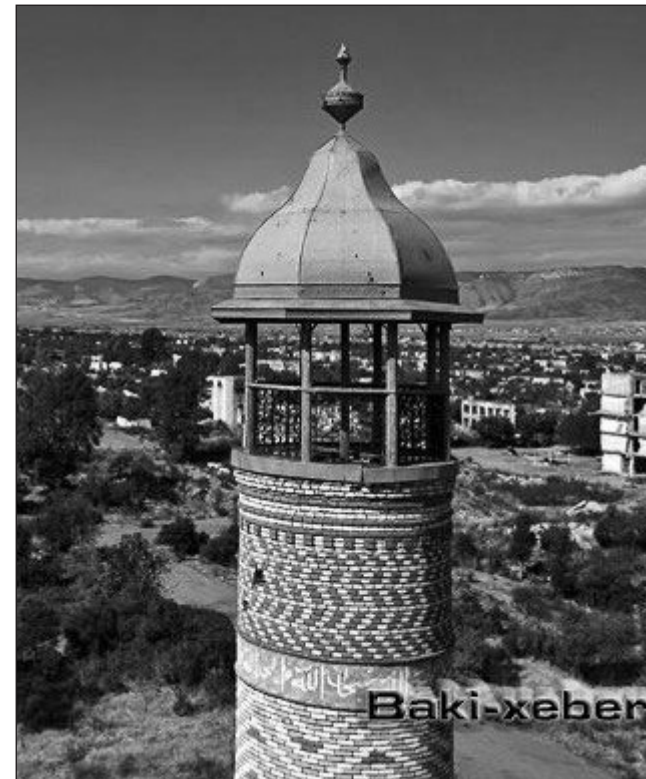
Cəmiyyətin digər hissəsi isə sual edir: "Nə üçün ruslar Türkiyəni durdurmur, axı onlar Suriyanın suverenliyinin müdafiəçisi mövqeyindən çıxış edirlər?". Belə sual verənlər də ola bilər: "Nə üçün Tehran Ankaranın qarşısını almır, axı onun da Suriyada əhəmiyyətli maraqları və iştirakı var?". Məişət və ya internet səviyyəsində bu suallar, ola bilsin, yerindədir və ya

səviyyədə bu sualların verilməsi tamamilə yer-siz olur. Aydındır ki, Suriyanın şimalındakı kürd qüvvələrini hərə bir səbəblə atıb və ya tərk edib. Özünə xas olan daha açıqlıqla və necə deyərler, üzgö-rənlik etməyən ritorika ilə ABŞ prezidenti Donald Tramp çıxış etdi. O, birbaşa bəyan etdi ki, kürdlər İkinci Dünya Müharibəsində Amerika maraqlarını yetəri qədər dəstəkləməyiblər.

Ərdoğan Suriyaya müdaxilədən öncə yalnız Trampa deyil, Putinə də zəng edib. Putinin nə dediyi məlum deyil, lakin aydındır ki, ruslar mane olmadılar. Hərəsi bir yol seçməklə, praktiki, heç kim mane olmadı. Hərənin bir motivi, səbəbi vardı. Ola bilsin, gözləyirdilər ki, kürdlər Ankaranın boğazında "qalacaq". Və ya sadəcə Suriya-

lərin praktiki olaraq öz dövriliyinə uyğun şəkildə hansı məntiqə inkişaf etməsi həddindən artıq dumanlıdır. Bir şey aydındır ki, region uzun illər ərzində insan faciəsi mühitinə çevrilib. Lakin böyük siyasət kontekstində bu asılı durum, təbii, ən mühüm vəzifə, maraqlar uğrunda aparılan sərt mübarizədir. Burada ABŞ-ın kürdləri nə üçün qorunmadığı və ya rusların nə üçün Türkiyəni durdurmadığı, o cümlədən türklərin Suriyaya necə müdaxilə ediblərsə, bir gün Ermənistana da elə müdaxilə edə biləcəkləri və yenə onları kimsənin durdurmayacağı haqqında düşünmək primitiv olur.

Axı sonunda hər bir dövlətin və xalqın risk və çağırışları, hər şeydən öncə, onun maraqlarının dəqiq ifadə olunması və beynəl-

raq, heç bir şəkildə "tipik" ola bilməz. Sadəcə, öz davranışını öyrənmək və inkişaf etdirmək məsələsi, necə deyərler, dərslik materialı ola bilər.

Global inkişaf prosesində hər hansı bir dövlətin və ya xalqın təhlükəsizliyi öz ərazisində hər hansı bir ölkənin hərbi bazasının mövcud olmasından deyil, milli maraqların və təhlükəsizliyin güc mərkəzlərinin maraqları və təhlükəsizliyi ilə nə dərəcədə uzlaşdırılmasından asılı olur. Baza varsa belə, yuxarıda göstərilən müqayisədə olduğu kimi, yenə də bu hərbi bazanın nəyə xidmət edəcəyi şəraitdən asılı olacaq. Aydındır ki, kürdlər bu uzlaşdırmaya nail ola bilməyiblər. Ermənistanın da bütövlükdə, ge-

kvonun saxlanması getdikcə çətinləşməsi. Ermənistanın strateji vəzifəsi status-kvonun saxlanması olsa da, bu mümkünsüzləşməkdə davam edir". Bununla yanaşı, portal Azərbaycanın hərbi cəhətdən güclənməsinin, Türkiyənin regionda artan mövqeyinin və Rusiyanın İrəvandan uzaqlaşmasının prosesə daha böyük sürətlə təsir etdiyini də xüsusi vurğulayır.

Bu səbəbdən Türkiyənin Suriya qələbələri Ermənistanda böyük ajiotaj yaradır. Hesab edilir ki, Yaxın Şərqdə istəklərinə nail olduqdan sonra Türkiyənin diqqəti Qafqaza daha çox yönələcək və bu da Ermənistan üçün müsbət heç nə vəd etmir.

Nahid SALAYEV

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermənistanda mövcud hakimiyyətin mövqeyi Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin dinc müstəvidə həllini əngəlləyən başlıca faktor qismində çıxış etməkdə davam edir. Belə görünür ki, bu ölkə ciddi təzyiq görməyincə, konfliktin real həlli istiqamətində əməli addım atmayacaq. Hazırda Azərbaycanın diplomatik fəaliyyəti nəticəsində dünya Ermənistanı işğalçı ölkə olaraq qəbul etsə də, ona qarşı əməli addımlar atmağa hələ də tələsmir.

Proseslərin bu səpkidə inkişafı Azərbaycanı qane etmədiyindən, Bakı məsələnin güc müstəvisində həlli variantının istənilən vaxt işə düşə biləcəyini yüksək səviyyədə bəyan edir. Bu mənada, Müdafiə Nazirliyində keçirilən son xidməti müşavirədə səslənən fikirlər və ordu qarşısında qoyulan yeni tapşırıqlar təsadüfi sayıla bilməz.

Xatırladaq ki, həmin müşavirədə müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov Prezident İlham Əliyevin Soçidə keçirilən "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun 16-cı illik iclasının plenar sessiyasında çıxışı zamanı səsləndirdiyi "Qarabağ tarixi, əzəli Azərbaycan torpağıdır. Beləliklə, Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi" fikrinin Azərbaycan ordusunda böyük ruh yüksəkliyi ilə qarşılandığını və ordumuz qarşısında yeni tapşırıqlar qoyduğunu xüsusi vurğulayıb. Nazir bildirib ki, bu tapşırıqlar Azərbaycan ordusunun, xüsusilə ön xətdə yerləşən bölmələrinin döyüş qabiliyyətinin artırılması, onların daha müasir, güclü silah və hərbi texnika ilə təchizatı, şəxsi heyətin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi, işğal olunmuş torpaqların azad edilməsinə yönəlmiş təlim və tədbirlərin gücləndirilmiş qaydada keçirilməsi və bu istiqamətdə bir sıra digər mühüm məsələlərin həll edilməsindən ibarətdir.

Son dövrdə cəbhə xəttində yaranmış əməliyyat şəraitini təhlil edən müdafiə naziri Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri tərəfindən işğal olunmuş ərazilərdə mövqelərinin möhkəmləndirilməsi məqsədilə mühəndis-istehkam işlərinin aparılması cəhdlərinin, eyni zamanda düşmənin snayper və pilotsuz uçuş aparatlarının fəaliyyətinin sərt şəkildə qarşısının alınması məqsədilə adekvat tədbirlərin görülməsini əmr edib. Ekspertlər hesab edir ki, ordumuzun qarşısında qoyulan yeni tapşırıqlar, danışıqlar masasında nəticə olmay-

acağı təqdirdə, hərbi əməliyyatların istənilən vaxt başlamağa biləcəyinin real təsdiqidir.

Azərbaycanın hərbi əməliyyatlara start verdiyi təqdirdə Ermənistanın çox böyük problemlərlə üzləşəcəyini isə düşmənlər ölkədə də açıq etiraf edirlər. Məsələn, ehtiyatda olan erməni polkovnik Vladimir Ovanesyan bildirir ki, indiki şəraitdə Ermənistanın Azərbaycanla hərbi müstəvisində üz-üzə gəlməsi ölkəsi üçün yaxşı heç nə vəd etmir. O bildirir ki, Ermənistanın Azərbaycanla hərbi sahədə hansısa balans yaratmaq cəhdləri iflasa uğrayıb: "Ermənistanın yeni hakimiyyəti hərbi xərcləri artıraraq Azərbaycanla bu sahədə ayaqlaşmağa çalışır, amma baş tutmur. Belə ki, Ermənistanın 2020-ci il üçün büdcəsində hərbi xərclərin cəmi 0,8 faizlik artımı nəzərdə tutulub. Bu il ölkə hərbi xərclərə 303 milyard dram, təxminən 634 milyon dollar nəzərdə tutulmuşdusa, gələn il həmin rəqəm 305 milyard dram, yəni 638 milyon dollar təşkil edəcək. Xatırladıam ki, Ermənistan Azərbaycanla müharibə ərəfəsindədir və belə vəziyyətdə hərbi büdcənin cəmi 0,8 faiz artımı yolverilməzdir. Müqayisə üçün qeyd edim ki, Azərbaycan 2020-ci ildə hərbi xərcləri 10 faiz artırmağa hazırlaşır". Polkovnik Ovanesyan əlavə edir ki, inflasiyanı nəzərə alanda həmin 0,8 faizlik artım əslində artım deyil, hərbi xərclər inflasiyaya görə builkinə nisbətən azalacaq. Ovanesyanın bildirdiyinə görə, Ermənistan Müdafiə Nazirliyinə ayrılan vəsaitin 75 faizi maaşlara, kommunal xərclərə və digər məcburi ödənişlərə sərf olunur. Qalan hissəsinə isə hərbi ehtiyaclar üçün nələrsə alınır bilər. Üstəlik, bu zaman korrupsiyaya yol verilir, onsuz da az olan vəsait bir tərəfdən də məniimsənir. Deməli, hərbi xərclər hesabına Ermənistan praktiki olaraq hansısa yeni texnika almasını həyata keçirmir. Bu vəziyyətdə düşmənlə ordusunun maddi texniki təminat sarı-

Azərbaycan-Rusiya münasibətləri dərinləşdikcə Paşinyan sülh danışıqlarını aşkar pozur...

dan yenə Azərbaycandan dəfələrlə geri qalacağı şübhə doğurmur. Çünki Azərbaycan hər il kifayət qədər yeni və müasir hərbi texnika almasını həyata keçirir. Elə bu səbəbdəndir ki, ermənilərin ən böyük narahatlığı yenidən hərbi sahədə Azərbaycanla üz-üzə gələ bilməklə bağlıdır.

Əslində, rəsmi İrəvanın Qarabağ sülh danışıqlarını dalana dirəməsi fonunda yeni Qarabağ savaşının olması artıq qaçılmaz sayılır. Rusiyalı hərbi analitik Pavel Felqenhauer bu xüsusda bildirir: "Bəli, son zamanlar cəbhə xəttində gərginlik var. Oradakı vəziyyət bu cürdür ki, münaqişənin yenidən başlaması mümkündür, bu da bölgədəki vəziyyətin gərginləşməsinə töhfə verir". Analitik qeyd edib ki, regionda dəyişən geosiyasi vəziyyət də savaşı tetikləyən digər bir faktordur: "Söhbət ondan gedir ki, Ermənistan Moskva üçün vacibdir, lakin Türkiyə daha vacibdir, həmçinin Azərbaycan da Moskva üçün vacibdir. Moskvanın Ermənistanla tərəfdaş olması, digərləri ilə tərəfdaş ol-maması məsələsinə gəldikdə isə, bu, Moskvaya əlavə deyil, Moskva üçün maraqlı deyil. Buna görə də Moskva hər zaman balanslaşdırır, birmənalı olaraq heç vaxt İrəvanı dəstəkləmir. Lakin formal olaraq bu kimi dəstək, zəmanətlər var. Hazırda həmin balans var, lakin vacib maraqlar da var. Xüsusən də Ermənistanın indiki hakimiyyəti üzündən Rusiya Azərbaycan və Türkiyə ilə daha çox yaxınlaşır. Belə vəziyyətdə Qarabağ məsələsində İrəvanın

hansısa addım atmaması fonunda Azərbaycanın savaşa başlamasına Rusiya heç bir maneə yaratmayacaq. Ermənistanın hərbi sahədə Azərbaycanla ayaqlaşmaq imkanı yoxdur. Buna onun potensialı, iqtisadiyyatı imkan vermir".

Eyni mövqe erməni politoloq Armen Badalyan tərəfindən də sərgilənir: "Ermənistan bir il yarım əvvəl olduğu kimi, indi də sosial-iqtisadi sahədə toplanıb qalmış problemlər var və bu problemlər bir an öncə həll edil-məlidir. Hakimiyyət dəyişikliyi bu mənada heç bir şeyi dəyişməyib, bu problemlər gündəmdə qalmağa davam edir". Politoloqun sözlərinə görə, ötən ilin məşhur hadisələrindən sonra baş nazir olmuş Nikol Paşinyan kriminal oligarxiyanı "super baş nazir" sistemindən uzaqlaşdırıb və hökumət tamamilə onun maraqlarının təmin olunmasına xidmət etməyə başlayıb: "İndi artıq tam olaraq deyə bilərik ki, hökumət bir nəfərə xidmət edir. Hökumət, parlament, qanunla müstəqil şəkildə yaradılmış, lakin reallıqda tabeçilik altındakı orqanlar, Konstitusiyaya Məhkəməsi istisna olmaqla Ali Məhkəmə Şurası və bütün məhkəmə sistemi şəxsi hakimiyyət sistemindədir. Bu sistemdən 4 institut kənarda qalır: KİV, Konstitusiyaya Məhkəməsi, Kilsə və Qarabağ "hakimiyyəti". Hakimiyyət hazırda 2 istiqamətdə nəzərəcarpan addımlar atır: Konstitusiyaya Məhkəməsi və Qarabağ "hakimiyyəti". Buna avtoritar sistemin formalaşdırılması deyilir. Amma bu vəziyyət ölkəni daha zəifləmiş hala

salacaq. Onda bizi daha ciddi problemlər gözləyir. Məsələn, Azərbaycanın yenidən Qarabağ savaşına start verməsi Ermənistanı əhəmiyyətli dərəcədə çökdürə və yeni məğlubiyyətlər gətirə bilər. Hadisələr indi elə bu istiqamətdə də inkişaf edir".

Məsələ ilə bağlı "armenianreport" portalı yazır ki, bütün bunlar Ermənistanın daha da təkləndiyi bir vaxtda baş verir: "Aşqabadda keçirilən MDB Dövlət Başçıları Şurasının məhdud tərkibli iclasında Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev faşizmi dəstəklədiyinə görə Ermənistanı ciddi tənqid hədəfinə çevirdi və Moskva buna hansısa reaksiya vermədi. Əksinə, Rusiya mediası və ekspertləri bu məsələdə Bakını dəstəkləyən mövqe nümayiş etdirir. Deməli, Rusiyanın Bakı ilə yaxınlaşması həqiqətdir və Ermənistan hakimiyyəti bunun qarşısını ala bilmir. Elə buna görə Rusiyanın razılığı ilə Azərbaycanın yeni Qarabağ savaşına başlayıb istədiyi hədəfə çatması ehtimalı da yüksəlir". Məsələnin bu tərəfinə nəzər salan rusiyalı ekspert Yevgeni Mixaylov baş verənləri təbii sayır və onu da vurğulayır ki, prezident İlham Əliyevin MDB Dövlət Başçıları Şurasının zirvə toplantısında çıxışı Ermənistan hakimiyyətinin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı davranışlarına Soçidə səsləndirdiyi fikirlərin davamıdır. Ekspertin sözlərinə görə, Azərbaycan rəhbəri Ermənistan-da faşizmin qəhrəmanlığı kimi qələmə verilməsinə dair MDB ölkələrinin liderlərinin ümumi fikrini ifadə edib: "Əl-

bəttə, Moskva Qaregin Njdenin qəhrəmanlaşdırılması ilə bağlı öz narazılığını bildirdi, lakin analitiklərə görə, bu reaksiya İrəvanda bu cür cəhdlərin qarşısını almaq baxımından güclü deyil. Fikrimcə, Kreml İrəvanı öz strateji maraqları zonasında saxlamaq naminə ehtiyatlı davranır".

O xatırladı ki, Aşqabad-da qəbul edilən sənədlər arasında MDB ölkələrinin xalqlarına və dünya ictimaiyyətinə faşizmin qəhrəmanlığı kimi qələmə verilməsinin yolverilməzliyi də qeyd olundu: "Lakin bu muraciət Ermənistan qoşulsunsa, dissonans yaranır. Necə ola bilər ki, bu müraciəti faşizmi müxtəlif bəhanələrlə təbliğ edən ölkə imzalasın: "guya, bu bizim qəhrəman Njdedir, siz ona toxunmayın". Düşünürəm ki, Ermənistanı hamımız birlikdə yerinə oturtmalıyıq". Aydın ki, Rusiyadan Ermənistanla qarşı sərgilənən belə yanaşma həm də Azərbaycanın diplomatik gedişlərinin uğurlarını təcəssüm etdirir. Belə vəziyyətdə Azərbaycanın güc yolu ilə ərazi bütövlüyünü bərpa etmə cəhdlərinə regionda maraqlı qüvvələrin, o cümlədən Rusiyanın daha anlayışlı yanaşacağı da şübhə doğurmur. Bax bu vəziyyətdə Qarabağ məsələsinin birdəfəlik Azərbaycanın istədiyi çərçivədə həlli də qaçılmaz sayılır.

Tahir TAĞIYEV

Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə çap olunur.

Müsəvat Partiyası IX qurultayında özünə yeni başqan seçdi. Daha doğrusu, Arif Hacılinı yənidən öz postuna təsdiqlədi. Qeyd edək ki, Müsavat Partiyasının başqanı uğrunda mübarizədə üç namizəd yarışıb. Bunlar hazırkı başqan Arif Hacıllı, Divan üzvləri Tofiq Yaqublu və Yadigar Sadiqlı olub.

Qurultayda keçirilən səsvermənin nəticələrinə görə, Arif Hacılı böyük səs fərqi ilə öne çıxıb. 333 etibarlı bələtdən 51-nə Tofiq Yaqublunun, 20-nə Yadigar Sadıqlının, 262-nə isə Arif Hacıllının adı olub. Namizədlər qalibi təbrik edib və səsvermə nəticəsində hər hansı bir saxtakarlığın olmadığını qeyd etsələr də, tanınmış sıravı müsavətçilərin sosial şəbəkələrdə qurultayın nəticəsinə açıq etirazları müşahidə edilir.

Müsavatın üzvü olan jurnalist Şəmşəd Ağa sosial şəbəkədə yazdığı statusunda əldə olunan qələbəni İsa Qəmbərin qələbəsi kimi xarakterizə edib. Digər fəal müsavatçı xanım Alya Yaqublunun da bir neçə gündü sayılı biləcək paylaşımlarına rast gəlinir. Hər iki şəxslə əlaqə sax-

layıb, onların yeni başqan seçkisi ilə bağlı narazılıqlarının nədən ibarət olduğunu aydınlaşdırdıq.

Müsavət üzvü Şəmşəd Ağa "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında bildirdi ki, onu qanə etməyən səbəblərdən biri də İsa Qəmbərin seçkidən əvvəl ortaya qoyduğu açıq mövqeyi olub: "Hüquqi cəhətdən ola bilər ki, İsa Qəmbərin belə bir addım atmasında hansısa problem olmasın. Ancaq İsa Qəmbər sıradan bir müsavətcə deyil. O, uzun müddət bu partiyaaya rəhbərlik edib, Müsavatın prezidentliyə irəli sürdüyü namizədi olub. Belə bir şəxsin öz namizədini açıq elan etməsi, təbii ki, seçkinin nəticələrinə təsir etdi, hətta bunu seçki prosesinə müdaxilə kimi də dəyərləndirə bilərik. Doğrudur, seçki günü, yeni bülletenlərin sayılmasında heç bir po-

zuntuya rast gəlinməyib. Hamı gəlib öz istədiyi namizədə səs verib, amma ümumi proses ədalətli olmayıb. Söhbət seçkiyə qədər olan prosesdən gedir. Maraqlıdır ki, İsa Qəmbə hətta seçki günü də namizədlərin çıxışlarına müdaxilələr etdi ki, bunun da nəticələrə ciddi təsiri oldu. Digər narazılıq qurultay nümayəndələrinin seçilməsi ilə bağlıdır ki, burada da aydınlaşmalı məsələlər var. Bəzi rayon təşkilatları üzvlərinin hansı sayda olması şübhə doğurduğu halda, onların qurultaya çoxlu sayda nümayəndə göndərməsi də narazılıq yaranan faktordur. Gəncə kimi böyük şəhərdən 10 qurultay nümayəndəsi olduğu halda, Bakının hansısa rayonunun bundan sayca çox olan nümayəndə ilə qurultaya qatılması da olduqca maraqlı göründü. Bir sözlə, namizədlərə münasibətdə böyük ayrıseçkiliyə yol verildi. Alternativlərə - digər namizədlərə qarşı partiya daxilində bir il ərzində aparılan əks-təbliğat, böhtan kampaniyası, eyni zamanda, inzibati resurslardan istifadə də seçkilərin nəticə-

Şəmsəd Ağə: "Bir il ərzində aparılan əks-təbliğət, böhtan kampaniyası, eyni zamanda, inzibati resurslardan istifadə də seçkilərin nəticələrinə ciddi təsir etdi"

Alya Yaqublu: "...qurultay
iştirakçılarını Arif Hacılinin rəqiblərinə
qarşı aqressiv ovqata köklədi"

lərinə ciddi təsir etdi".

Keçmiş Divan üzvü Alya Yaqublu da qəzetimizə açıqlamasında seçki prosesində hansısa saxta-karlıdan deyil, ümumi prosesdən narazı olduğunu bildirdi: "Proses ədələtsiz olub. Xüsusilə də İsa Qəmbərin Arif Hacılinı dəstəkləməsi digər iki namizəd üçün qeyri-bərabər rəqabət mühiti yaradıb. Mən bunu adminstrativ resursdan istifadə hesab edirəm. Məmurlar üstün imkanlarından istifadə edib seçiciləri vədlə, pulla, yağ-qəndlə ələ alırlarsa, o da üstün təsir imkanlarından istifadə etməklə müsavətlərinin seçimini yönləndirdi. Müsavatın lideri, partiyanın prezidentliyə namizədi və 5 il sonra da Arif Hacılıdan daha çox başqan hesab edilən İsa Qəmbər mətbuata müsahi-

bəsində, özünün də etiraf etdiyi kimi, nüfuzundan istifadə etməməli idi. Seçkilərdə namizədlərə bərabər imkanlar yaratmaq həmiyyətin borcudursa, partiyada ədalətli seçki mühiti yaratmaq da partiya rəhbərinin borcudur. İsa Qəmbər bu prinsipi pozdu. Hətta qurultayın gedişində də bunu aşkar nümayiş etdirməkdən çəkinmədi. Əvvəldən qəbul edilmiş rəqləməntə kobud şəkildə müdaxilə etdi. Namizədləri dəstək çıxışları olmayacağıdı, onlar püşkatma ilə müəyyən olunmuş növbə üzrə danışacağıdlar - Arif Hacılı birinci, Tofiq Yaqublu ikinci, Yadigar Sadıqlı üçüncü çıxışçıydı. İsa Qəmbər moderatorluğundan sui-istifadə edərək həm Arif Hacılayı, həm də özünə aid tənqidlərə sərt reaksiya verdi, qurultay iş-

tirakçılarını Arif Hacılinın rəqiblərinə qarşı aqressiv ovqata köklədi. Belə siyasi rəqəbət olmur. Tənqidləri arqumentlərlə cavablandırmaq lazımdır, hay-küylə, qara-qışqırıqla yox. Baş verənlərin demokratiya ilə yaxından-uzaqdan əlaqəsi yoxdur.

Alya Yaqublu, həmçinin, bildirdi ki, qurultay nümayəndələrinin seçilməsi prosesində də ciddi xətlər olub: "Təsəvvü edin ki, Arif Hacılinın 5 illik başqanlığı dönməmində formalaşdırılmayan rayon təşkilatlarının qurulmasına qərar verilib. Qurultaya bir aydan da az bir müddət qalmış təşkilat komitələri yaradılıb və partiya yeni qəbul olunan üzvlər nümayəndə kimi qurultaya göndərilib. Onlar Tofiq Yaqublunu və ya Arif Hacılinı necə dərinədən tanıya bilərdilər? Eləcə də partiya demokratik şəkildə rəhbərliyi tənqid edən insanlara qarşı ən sərt formada hücumlar edilib. Bu yolda olan müsavətlərə hakimiyyətlə işbirliyində olan, hətta bəzilərinə separatçı damğası vurulub".

**Məhəmmədəli
QƏRİBLİ**

■ Milli Şura"nın oktyabrın 8-də keçirdiyi piketdə iştirak edən Yaşar Cəfərov adlı şəxs yataqxanada ağır şəraitdə qaldığını, ona və ailəsinə dövlət tərəfindən qayğı göstərilmədiyini demişdi və bütün müxalifətçiləri internet kanalları da bu yalanı tirajlamışdılar.

Araşdırma aparılıb və belli olub ki, müxalifətin Bakıda keçirdiyi piketə qatılan məcburi köçkün Yaşar Cəfərovun dövlət qaçısından uzaq olması barədə səsləndirdiyi fikirlər yalandır. Bunu Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev keçirdiyi mətbuat konfransında deyib. Onun sözlərinə görə, Zəngilan

rayonundan olan həmin şəxsə dövlət tərəfindən diqqət və qayğı göstərilib: "O, Azərbaycan ictimaiyyətinə yalan söyləyib. Ailənin özünə 2 ot-aqlı, digər ailə üzvünə də 2 ot-aqlı mənzil verilib. Hazırda ailə üzvləri işləyir".

Maraqlıdır, bu adamları, xüsusilə də ahıl yaşındakı şəxsləri yalan danışmağa vadar edən səbəb nədir?

Azərbaycan Sosialist

Müsavətdə "başqan təsdiqləmə" hadisəsinə sıravilərdən etirazlar var

Radikalların 8 oktyabr piketində yalan danışan "məcburi köçkün" - ona 2 dəfə ev verilib, uşaqları işləyir...

Elşən Həsənov: "Dediğiniz kişi işe aksiyadan istifadə edərək dövləti şantaj etmək istəyənlərin dəstəsinə aiddir"

Partiyasının sədri Elşən Həsənov "Bakı-Xəbər"ə bildirdi ki, belə bir biabırçılığın ifşa olunması dərin mətləblərdən xəbər verir: "İlk baxışda həmin kişinin dediyinə inanmaq olardı. Çünki yaşlı adamdır, niyə belə ağ yalan danışsın ki? Ancaq sonra rəsmi qurum səviyyəsində onun dediklərinin hamısı təkzib edildi. Məlum oldu ki, adam tam olaraq dövlətin qayğısı altındadır. Tam səmimi deyirəm ki, heç mən dövlətdən o cür qayğı görməmişəm ki, ailəməz iki ev verilsin. Deməli, bu qənaətdə gəlik ki, bəzi adamlar pikestin,

mitinqin mahiyyətini dərk etməyərək ora çıxırlar. Sosial şəbəkələrdə aparılan yanlış təbliğatın təsirinə düşüb belə bir addım atırlar. Ancaq de-

*"AXCP-nin növbəti aksiyalarında
həmin adamlara rast gəlinməyəcək"*

diyiniz kişi isə aksiyadan istifadə edərək dövləti şantaj etmək istəyənlərin dəstəsinə aiddir. Belələri də az deyil. Onlar ajiotajdan istifadə edirlər. Kameraların önünə keçir və narazılıqlarını ifadə edirlər ki, kimsə gələcək onların "neytrallaşması" barədə tə-

şəbbüs etsin. Orada çıxış edən başqa bir xanımın dediklərinə də diqqət etdim. Çox ağır çəkili, yanağından qan daman bir xanım dedi ki,

axırıncı dəfə əti kilosu 6 manat 50 qəpik olanda alıb yeyib. Hazırda ət almağa imkanı çatmır. Mən araşdırdım. Məlum oldu ki, ətin kilosu deyilən qiymətə 5 il əvvəl olub. Yeni bu məntiqə yanaşdıqda, 5 il ət yeməyən xanım o çəkiddə ola bilməzdi. Bütün

bunlar sübut edir ki, heç 50 nəfərlik aksiyaya çıxanların içində belə, ideologiya daşıyıcısı olan AXCP tərəfdarı olmayıb. Belə yalançı, fürsətçil, məqsədli elektoratla nəse etmək mümkün deyil. İstəsəniz monitoringq apara bilərsiniz. AXCP-nin növbəti aksiyalarında həmin adamlara rast gəlinməyəcək. Məhz buna görədir ki, radikalə yalnız şəhərin mərkəzində aksiya keçirməyə cəhd edirlər. İstəyirlər ki, belə təsadüfi adamların vasitəsilə şou düzəlsinlər. Bax, buna görədir ki, onlar nisbətən uzaq yerdəki aksiyalara qətməkdən boyun qaçırlar".

**Məhəmmədəli
QƏRİBLİ**

Aparıcı beynəlxalq reyting təşkilatlarının bir-birinin ardınca verdiyi proqnozlar, hazırladığı hesabatlar Azərbaycanın iqtisadi inkişaf templərinin kifayət qədər dinamik olduğunu nümayiş etdirməklə yanaşı, həm də ölkənin bu istiqamətdə getdikcə daha böyük nailiyyətlərə imza atıldığını göstərir.

Ölkəmiz barədə səslənən fikirlərdən belə belli olur ki, Azərbaycan hazırda dünyanın sabit və dayanıqlı inkişaf edən ölkələri sırasındadır. Eləcə də Cənubi Qafqazda yeganə dövlət kimi məhz Azərbaycan sabit inkişaf tempinə malikdir. Məhz belə vəziyyətdə "Moody's" reyting agentliyinin son hesabatı yenidən xüsusi diqqət cəlb edir.

Məlumat üçün bildirik ki, hesabatda Azərbaycanın mövqeyi sabit "Ba2" səviyyəsində təsdiqlənib. Hesabatda qeyd edilir ki, maliyyə sektorundakı islahatlar əhali kütləsinin borc risklərini azaltmaq və kredit verilməsinin bərpasına yönəlib. Böyükhəcmli xarici aktivlər üzrə xalis kreditör statusu və neft-qaz gəlirlərinin effektiv surətdə digər sektorlara yönəldilməsi hesabına daxili siyasi sabitliyin təmin olunması "Moody's" reyting agentliyi tərəfindən ölkənin kredit etibarlığının səciyyələndirən güclü tərəflər kimi qeyd edilib. Həmçinin hesabatda qeyd olunub ki, maliyyə sektorunda aparılan islahatlar Azərbaycanın suveren kredit etibarlılığının zərbələrə, elastikliklərə davamlılığını artırır, həmçinin hökumətin borc yükünü və bank sistemi riskini aşağı sala bilər.

"Moody's" agentliyi ölkənin maliyyə sektorunda kreditlərin artmasını müsbət hal kimi qeyd edib. Agentliyin qiymətləndirməsinə əsasən, fiziki şəxs və müəssisələrə kreditlərin verilməsi 2018-ci ilin dekabrından artmaqdadır. Qeyd edək ki, "Moody's" agentliyi Azərbaycanın maliyyə sektorunda aparılan islahatlar barədə mütəmadi olaraq qiymətləndirmə aparır və agentliyin daha əvvəl açıqladığı hesabatda hökumətin problemli kreditlərin həlli istiqamətində təşəbbüsü yüksək qiymətləndirilib. Bu günlərdə isə Azərbaycan Ümumdünya İqtisadi Forumunun 2019-cu il üzrə global rəqabətə davamlıq reytingində

mövcud vəziyyəti yüksək qiymətləndirən hesabatını açıqlayıb. Qurumun son hesabatında ölkəmiz öz müsbət mövqeyini qoruyub və "BB+" qiymət-

hazırlanarkən 67 ölkə korruptsiyanın səviyyəsi, şəxsi, ticarət və pul azadlığı, əmək, investitorların qorunması, infrastruktur, vergilər, həyat keyfiyyəti, bürok-

üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Xatırladaq ki, son 16 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatına yatırılan 263 milyard dollarlıq investisiyanın 50 faizi xarici sərmayəçilərin payı-

nin yaxşılaşdırılması, sərmayə qoyuluşu, islahatların aparılması istiqamətləri üzrə inkişaf tempi aydın müşahidə olunur. Özü də bütün bunlar dünya iqtisadiyyatının ciddi çətinliklər yaşadığı bir vaxtda qeydə alınır. Azərbaycanda isə qarşıdakı dövr ərzində də iqtisadi inkişaf templərinin kifayət qədər yüksək olması gözlənilir. Məsələn, təkcə gələn il üçün gəlirlər 24,4 milyard manat həcmində proqnozlaşdırılır. Bu, 2019-cu il büdcəsinin gəlirlərindən 1 milyard 316 milyon manat çoxdur. 2020-ci ildə büdcə xərcləri isə 25,6 milyard manat proqnozlaşdırılır. Bu da 2019-cu ildə olan xərclərdən 427,7 milyon manat çoxdur. Proqnoza əsasən, gələn il üçün ümumi daxili məhsulun real iqtisadi artımı 82,7 milyard manat olacaq. O cümlədən qeyri-neft, ümumi daxili məhsulun artımı 54,2 milyard manat təşkil edəcək. Bütün bunlar, öz növbəsində, iqtisadi inkişafın mühüm uğurlarından xəbər verir və ölkəyə beynəlxalq diqqəti daha da artırır.

Ölkədə həyata keçirilən iqtisadi siyasətin və islahatların davamlılığı Azərbaycana dünya miqyasında daha yüksək qiymətin verilməsini də istisna etmir. Çünki ölkə iqtisadiyyatında aparılan islahatlar kompleks xarakter daşıyır və iqtisadiyyatın əksər parametrləri üzərində müsbət təsirini göstərir. Belə vəziyyət xarici investorların da ölkəyə marağını artırır.

Tahir TAĞIYEV

Dünya reyting agentliklərinin hesabatlarında Azərbaycan ən populyar ölkələrdən biri kimi...

Xarici investorların Azərbaycana marağı daha da artacaq

də 11 pillə irəliləyib. Ölkəmiz Ümumdünya İqtisadi Forumunun 2019-cu il üzrə global rəqabətə davamlıq reytingində 62,7 bal ilə 58-ci yeri tutur. Ekspertlər bildirir ki, Azərbaycanın global rəqabətə davamlıq reytingində irəliləməsi ölkədə həyata keçirilən institusional islahatlarla bağlıdır. Qeyd edək ki, global rəqabətə davamlıq indeksi 12 göstərici əsasında tərtib olunur və ölkələri dördüncü sənaye inqilabına hazırlıq səviyyəsinin ölçüsüdür. Bundan əvvəl isə "Fitch Ratings" agentliyi ölkəmizin iqtisadiyyatındakı

ləndirməsi ilə sabit inkişaf tempi nümayiş etdirib. Özü də Cənubi Qafqaz ölkələri arasında bu göstərici ilə ən yüksək reyting məhz Azərbaycana məxsusdur. Agentliyin analizi nə əsasən, beynəlxalq iqtisadi və ticarət münasibətlərində xarici bələnsin saxlanması və aşağı səviyyəli dövlət borcunun olması Azərbaycanın reytingini yüksək səciyyələndirən əsas amillərdəndir. ABŞ-ın məşhur "Ceoworld" nəşri də son hesabatında bu il investisiya yatırmaq üçün ən yaxşı ölkələri açıqlayıb. Reyting cədvəli

ratiya və texnologiya kimi 11 fərqli kateqoriyada qiymətləndirilib. Burada Azərbaycan isə 43-cü yeri tutub və Rusiya istisna olmaqla, postsovet məkanında bütün ölkələri qabaqlayıb.

Bu hesabatların siyahısını bir qədər də artırmaq mümkündür və onların hamısını birləşdirən əsas cəhət ölkəmizin iqtisadiyyatına verilən yüksək qiymətdir. Ekspertlər bütün bunların çox mühüm əhəmiyyət kəsb etydiyini vurğulayır. İlk növbədə o baxımdan ki, bu hal xarici investorların ölkəyə cəlb olunması

na düşür. Deməli, Azərbaycan iqtisadiyyatı ən etibarlı sistemlər sırasına daxildir. İndi yeni reytinglər fonunda bu xarici sərmayələrin həcmi daha da artması gözlənilir.

Digər tərəfdən, reytingləri Azərbaycana dünyanın ən nüfuzlu qurumlarının verməsi də diqqətdən qaçmamalıdır. Məsələn, bir müddət əvvəl Dünya Bankının "Doing Business 2020" hesabatında Azərbaycan ən islahatçı 20 ölkə sırasına daxil edilib. Bu hesabatların hamısında son 4 il müddətində Azərbaycanın biznes mühiti-

Rəsmi məlumata görə, Azərbaycanda boşanmaların sayı ildən-ilə artır. Belə ki, 2014-cü ildə 84912, 2015-ci ildə 68 773, 2016-cı ildə 66771, 2017-ci ildə 62923, 2018-ci ildə 62484 nikah qeydə alınıb. Müvafiq olaraq 2014-cü ildə 12088, 2015-ci ildə 12764, 2016-cı ildə 13114, 2017-ci ildə 14514, 2018-ci ildə 14857 boşanma qeydə alınıb.

2019-cu ilin 6 ayında qeydiyyat şöbələri tərəfindən 29391 nikah və 8257 boşanma halları qeydə alınıb. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhəlinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı 5,7-dən 6-ya, boşanmaların sayı isə 1,5-dən 1,7-yə qədər artıb.

Boşanmalardan ən çox əziyyət çəkənlər isə uşaqlar və qadınlar olur. Çünki boşanmalardan sonra əsas problem ödənilməli olan alimentlə bağlı yaşanıb. Halbuki, aliment uşağın normal böyüməsi üçün vacibdir. Çünki ata, yaxud da ana alimenti ödəmirsə, bunun cəzasını

uşaq çəkməməlidir. Hazırda alimentlə bağlı məhkəmə qərarını icra etməyənlər barədə ən sərt qərar onların həbs edilməsidir. Bu sahədə də artım tendensiyası müşahidə olunur. Ədliyyə Nazirliyindən verilən məlumata görə, 2019-cu ilin ilk 6 ayı ərzində 1020 şəxs aliment borcunu ödəməkdən qəsdən yayındığına görə inzibati qaydada həbs edilib. Bundan əlavə, həmin dövr ərzində 3198 şəxs barəsində alimentin tutulması ilə bağlı axtarış qərarı qəbul edilib. Ədliyyə Nazirliyinin Məhkəmə icraçıları baş idarəsi də hər il icrada

Alimentdən qaçanların cəzası sərtləşdirilir - həbs edilənlər, axtarışa verilənlər...

Mehriban Zeynalova: "Əvvəllər, ümumiyyətlə, alimentin ödənilməsi məsələsi bərbad durumda idi"

olan işlərin təxminən 20 faizinin alimentin tutulması ilə bağlı olduğunu açıqlayıb.

Görünən odur ki, alimentin ödənilməsindən yayınmalar get-ədə artır. Bu da qanunla daha sərt tədbirlərin görülməsinə şərait yaradır. Müqayisə üçün qeyd edək ki, qonşu Türkiyə və Rusiyada da alimenti ödəməkdən yayınanlara qarşı qanunla sərt tədbirlər görülür. Azərbaycanda sözügedən problemin ged-gedə böyüdüynü nəzərə alsaq, 2019-cu ilin ilk 6 ayı ərzində 1020 şəxs aliment borcunu ödəməkdən qəsdən yayındığına görə inzibati qaydada həbs edilib. Bundan əlavə, həmin dövr ərzində 3198 şəxs barəsində alimentin tutulması ilə bağlı axtarış qərarı qəbul edilib. Ədliyyə Nazirliyinin Məhkəmə icraçıları baş idarəsi də hər il icrada

yayınmalar daha çox idi: "Beş il əvvəlki ilə müqayisədə bu sahədə müəyyən aktivlik var. Məsələ onda ki, əvvəllər, ümumiyyətlə, alimentin ödənilməsi məsələsi bərbad durumda

dır. Qeyd etdiyim kimi, 5 il əvvəl aliment ödəyəcək şəxslər, ümumiyyətlə, bu məsələyə soyuqqanlı yanaşırdılar. Aliment alan şəxslərin davranışlarında da ciddi problemlər var idi.

"Bir sıra hallarda qisas zəminində şəxs bilərəkdən alimenti ödəmək istəmir"

idi. İnzibati tədbirlərdən sonra belə hallar 5 il əvvəlki dövrə baxanda bir qədər azalıb. Çünki qanunvericilikdə məsuliyyətə cəlbəmə var, alimentin məcburi ödənilməsinin təmin edilməsi və digər addımların atılması var. Burada bir sıra problemlər var. Aliment ödəyəcək şəxsin əmək fəaliyyəti ilə əlaqədar tez-tez yer dəyişməsi, ölkəni tərk etməsi bəzi hallarda bu işlərin həllinə maneçilik törədir. Bütün hallarda, əvvəlki o hərəkətsizlik aradan qal-

ındı bu məsələ tam həll edilməyə də, xeyli dəyişiklik var".

M.Zeynalovanın fikrincə, müvafiq qurumlar qarşılıqlı şəkildə bu prosesdə iştirak etməlidirlər: "Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi bu prosesdə iştirak etməlidir. Aliment ödəyən şəxs işləmirsə, dərhal onun qeydiyyatda götürülməsinə, işlə təmin olunmasına yardım etməlidir. Ədliyyə Nazirliyi ilə ƏƏSMN-nin qarşılıqlı əməkdaşlığı olmalı-

dır. Bu qurumlar bir-birini istiqamətləndirməlidirlər. Bir sıra hallarda qisas zəminində şəxs bilərəkdən alimenti ödəmək istəmir. Bir növ, bununla iqtisadi zorakılığa əl atır. Hesab edirəm ki, alimenti ödəməkdən imtina edənlərə cərimə kəsilməlidir. Təkcə inzibati qaydada həbs yetərli deyil. Çıxış yollarından biri budur. İkinci çıxış yolu Aliment Fondunun yaradılmasından keçir. Bu məsələnin mexanizmi hələlik sual altındadır. Ona görə ki, əksər vaxt bunu hökumət tamamilə ödəyirsə, sonra həmin adamların tapılması, fonda ödənişlərin edilməsi mexanizmi dəqiq işlənmədikcə, bununla bağlı tədbirləri tətbiq etmək çətin olur. Ancaq, ümumən, lap çətin vəziyyətdə, xəstə uşaqları olan insanlar üçün bu ödənişləri etmək olar. Yəni ödənişləri Aliment Fondu öz üzərinə götürə bilər".

Vidadi ORDAHALLI

Azərbaycanda həkim resepti ilə yazılan dərman preparatlarının reklamı qadağan olunsa da, sosial şəbəkələrdə buna məhəl qoymayan yoxdur. Belə ki, "Facebook" və "Instagram" kimi populyar olan sosial şəbəkələrdə dərmanların necə gəldi, açıq-aşkar reklamı müşahidə edilir.

Hansı ki, hazırda "Reklam haqqında" Qanunda həkim resepti əsasında yazılan dərman preparatlarının reklamı qadağandır. Eyni zamanda, qanunvericilik qida əlavələrinin də dərman kimi reklam edilməsini qadağan edir.

Ən təhlükəlisi isə bu dərman preparatları arasında uşaqlar üçün boy artıran dərmanların reklam edilməsidir. Qeyd edək ki, reseptlə yazılan

dərman preparatlarının həkim məsləhəti olmadan istifadə edilməsi çox ciddi fəsadlara yol açır. Hətta bu cür dərmanların kortəbii istifadəsi ölümə belə səbəb olur. Amma sosial şəbəkələrdə dərman preparatlarının reklamının şərh bölümündə valideynlərin aktivlik nümayiş etməsi bu dərmanlardan kortəbii istifadə hallarının olduğunu təsdiqləyir. Hətta bəzi valideynlər dərman preparatlarının hansı

Qadağan olunmuş dərman reseptləri sosial şəbəkələri bürüyüb, çıxış yolu...

Adil Qeybullayev: "Dərmanların sosial şəbəkələrdə reklamı daha çox qanunda olan boşluqlardan irəli gəlir"

yaş həddində və dozada verilməsi barədə belə sosial şəbəkələrdə məsləhətləşmələr aparır, tövsiyələr səsləndirir. Nəzərə alsaq ki, sosial şəbəkə istifadəçilərinin sayı sürətlə artır, o zaman bunun nə qədər təhlükəli bir tendensiya olduğu ortaya çıxır. O baxımdan bunun qarşısını necə almaq olar? Ekspertlər çıxış yolunu nədə görürlər?

Məsələyə münasibət bildiren tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayevin sözlərinə görə, belə halların qarşısını almaq üçün kompleks tədbirlər görülməlidir: "Əvvəla dərmanların reklam

edilməsi bütün dünyada qadağan edilib. Məsələ ondadır ki, reklam korporativ marağa hesablanan bir fəaliyyət formasıdır. Dərman isə satış üçün

həyata keçirilir. Xaricdə dərmanı sığortasız, reseptsiz almaq mümkün deyil. Bu yalnız bizdə var. Yəni istənilən dərmanı gedib aptekdən almaq

"Bütün bunlar biabırçı formada həyata keçirilir"

nəzərdə tutulan bir şey deyil. Dərman yalnız müalicə məqsədi üçün lazım olan bir preparatdır. Onun da təyinat məsələsi ancaq və ancaq həkimdən asılıdır. Ona görə də dünyada dərman preparatlarının təyini icbari tibbi sığorta paketi əsasında

olur. Dərmanların sosial şəbəkələrdə reklamı daha çox qanunda olan boşluqlardan irəli gəlir. Görürlər ki, "Reklam haqqında" Qanunda dərman preparatlarının konkret olaraq "Facebook" və "Instagram"da reklamı ilə bağlı qadağa yoxdur, bu

zaman yaranan boşluqdan sui-istifadə edirlər. Ona görə də qanunvericiliyə dərman preparatlarının sosial şəbəkələrdə reklamının məhdudlaşdırılması ilə bağlı məqam əlavə edilməlidir. Bir sıra hallarda məhdudlaşdırıcı qərarlar verilir, amma onun tətbiqi reallaşmır. Belə problemlər də var. Sosial şəbəkələrdə nəinki dərmanlar, eyni zamanda, həkimlər də reklam edilir. Bütün bunlar biabırçı formada həyata keçirilir. Bu da doğru deyil. Ona görə də KİV-in bu məsələyə diqqət ayırması çox vacibdir. Müvafiq qurumlar bunun qarşısının alınması istiqamətində səylərini artırmalıdır".

Vidadi ORDAHALLI

Son illər əhalinin etibarlı sosial müdafiəsinin, habelə vətəndaşların yüksək rifah halının təmini istiqamətində həyata keçirilən ardıcıl tədbirlər respublikamızın milli inkişaf modelinin sosial-əynümlü olduğunu bir daha təsdiqləyir.

Ölkə iqtisadiyyatının sürətli inkişaf dinamikası və çoxşaxəliliyi uğurlarımızı şərtləndirən vacib amillərdəndir. Qeyri-neft sektorunun və sahibkarlığın inkişafı, yeni müəssisələrin işə salınması məqsədilə reallaşdırılan islahatlar ölkəmizin neftdən asılılığını azaltmaqla yanaşı, yoxsulluq səviyyəsinin minimuma enməsinə, əmək qabiliyyətli əhalinin iqtisadi fəallığının yüksəlməsinə imkan verib.

Danılmaz faktdır ki, bu gün qeyri-neft sektorunun, özəl bölmənin və sahibkarlığın inkişafı dövlətin xüsusi diqqət mərkəzindədir.

MDB iştirakçı dövlətlərinin əmək, məşğulluq və əhalinin sosial müdafiəsi üzrə Məşvərət Şurasının XXXII iclasında çıxış edən əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev bildiri ki, qeyri-rəsmi məşğulluğun qarşısının alınmasına yönələn tədbirlər

nəticəsində 1 oktyabr 2019-cu il tarixinə özəl sektorda əmək müqavilələrinin sayı ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 90 min 962 müqavilə və ya 16,5%, bu sektorda əməkhaqqı fondu isə 33,4% artıb. Onun sözlərinə görə, cari il ərzində minimum əməkhaqqının 93%, minimum pensiyanın 72%, sosial müavinət və təqaüdlərin orta hesabla 2 dəfə artırılması, 2 yeni növ təqaüdün təsis edilməsi və s. kimi tədbirlər 4 milyon 200 mindən çox vətəndaşın rifahına əhəmiyyətli sosial dəstək verdi.

Özəl sektorda əməkhaqqının artmasına münasibət bildiren iqtisadçı-ekspert Elşad Məmmədov "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında bunları qeyd etdi: "Özəl sektorda əməkhaqqının artması, ilk növbədə, iqtisadi potensialın artması ilə bağlıdır. Azərbaycan əməkhaqqının

Özəl sektorda daha bir sıçrayış - əməkhaqqı 33 faiz artıb

Elşad Məmmədov: "Qeyri-neft sahəsində inkişafın qeydə alınması özəl sektorda əməkhaqqının artmasına səbəb olur"

ödənilməsi ilə bağlı milli iqtisadiyyatın potensialı hələ də yüksəkdir. Məlumdur ki, bu il dövlət sektorunda əməkhaqqının ciddi şəkildə artması özəl sektorda da maaş artmasının yaşanmasına səbəb oldu".

Həmsöhbətimiz onu da vurğuladı ki, qeyri-neft sektorunda ümumdaxili məhsul daha qabaqçılıq şəkildə artmaqdadır. Qeyri-neft sahəsində inkişafın qeydə alınması özəl sektorda əməkhaqqının artmasına səbəb olur. Bu sahədə qeydə alınan inkişaf nəticəsində əməkhaqqının həcmi daha da artacaq.

Günəli CƏLİLOVA

Azərbaycan hər il sürəti artan qlobal internet şəbəkəsi ilə ayaqlaşa bilmir. Böyük Britaniyanın "Cable" şirkəti ölkələrin ortalama internet sürətini araşdırıb. Azərbaycan internetin sürətinə görə 207 ölkə arasında 141-ci yerdədir. Hesabata görə, Azərbaycanda internetin orta yükləmə sürəti 3.1 Mbps-dir.

"Azərbaycanda orta internet sürəti nəinki dünyanın orta statistik göstəricilərindən, həmçinin də qonşu ölkələrdəki mövcud rəqəmlərdən aşağıdır"

Azərbaycandakı orta internetlə 5 GB-lıq filmi endirmək üçün 3 saat 39 dəqiqə 53 saniyə tələb olunur. Hesabata görə, Azərbaycan siyahıda 6 pillə geriləyib. Ölkəmiz 2018-ci ildə 135-ci yerdə idi. Bu il bütün ölkələrin ortalama internet sürəti 11 Mbps təşkil edib. Azərbaycanda internetin sürəti (3.1 Mbps) dünya üzrə orta internet sürətindən də aşağıdır.

Dünyada orta hesabla ən sürətli internetin olduğu ölkə 85 Mbps sürətlə Tayvandır. Tayvandakı orta internet sürətilə 5 GB-lıq bir filmi endirmək üçün 8 dəqiqə tələb olunur.

Dünyada qlobal internet sürəti artdığı ərzədə Azərbaycanda isə bu hal geriləyir. Internet sürətinin geriləməsi beynəlxalq hesabatlarda da öz əksini tapır.

Azərbaycan Internet Forumunun prezidenti Osman Gündüz "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında qeyd etdi ki, Azərbaycan-

da internetin sürətinin geriləməsinin tək səbəbi Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin düzgün olmayan infrastruktur siyasətidir: "Qeyd etdiyim nazirlik internet infrastruktur siyasətinin genişlənməsi ilə bağlı düzgün xətt götürməyib. Bütün yük götürməyib. Bütün yük üzərinə. "AzTelecom" və "Baktelecom"-un mövcud resurslarına arxalansa, bizə internet infrastrukturunu qurmaq üçün 10 illər lazım olacaq. İki provayderin gücü Azərbaycanın internet infrastrukturuna tab gətirə bilmir. Özəl provayderlərin imkanlarından istifadəyə də qadağa qoyulub. Fiziki, hüquqi şəxslərə genişzolaqlı internet çəkmək üçün yeraltı kabel kanal strukturunda şərait yaranmayıb. Bu səbəbdən də insanlar köhnə texnologiyadan hələ də istifadə edirlər. Bu texnologiyaların adı ADSL-dir.

Son statistiklərə ba-

Dünya reytingində internetin sürətinə görə Azərbaycan geriləyib

Osman Gündüz: "AzTelecom" və "Baktelecom"-un mövcud resurslarına arxalansa, bizə internet infrastrukturunu qurmaq üçün 10 illər lazım olacaq"

xanda görmək olar ki, Azərbaycanda orta internet sürəti nəinki dünyanın orta statistik göstəricilərindən, həmçinin də qon-

şu ölkələrdəki mövcud rəqəmlərdən aşağıdır. Pis olan isə odur ki, orta sürətlə bağlı rəqəmlər son illərdə pisləşib doğru

dəyişib. Qeyd etdiyim kimi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyində aydın bir plan yoxdur ki, ölkə boyu

genişzolaqlı internet infrastrukturunu konkret illər üzrə necə inkişaf etməlidir? İnvestisiyanı kim qoymalıdır? Özəl və dövlət provayderləri yalnız rayon mərkəzlərində primitiv bir ADSL infrastruktur qurublar və onunla da kifayətləniblər. Heç kim kəndlərə getmək, müasir texnologiyalarla normal infrastruktur qurmaq istəmir. Desəm ki NRYTN heç nə etmir, doğru olmazdı. Mövcud kabel-kanal sistemi qaydaya salınsa da, əslində, hələlik özəl provayderlər ora yaxın buraxılmırlar. NRYTN bir neçə rayonda və Bakı ətrafında genişzolaqlı internetin inkişafı ilə bağlı müəyyən işlər aparır və bəzi layihələr də təsdiqlənib. Bəs ölkənin qalan 5 min kəndi necə olacaq? Əhalinin yarısından çoxu kəndlərdə yaşayır, onlara nə zaman keyfiyyətli internet çatacaq?"

Günəli CƏLİLOVA

Bakının Tbilisi prospekti, 3007-ci məhəllə 44 C ünvanında yaşayan çoxmərtəbəli binanın sakinləri həmin binanı təhvil vermiş "Tac Mahal MTK"-dan ciddi narazılıqlarını ifadə ediblər. Bir neçə şikayətçi sakinin adından bizə müraciət edən Ağalar Cavadov adlı vətəndaş deyir ki, onlar, demək olar, barıt çəlləyinin üstündə yaşayırlar:

"İnanın ki, müraciət etmədiyimiz instansiya qalmayıb. 11-12 ildir bina təhvil verilib, amma şirkət üzərinə düşən heç bir öhdəliyi yerinə yetirmir. Biz hələ də "kupça"larımızı ala bilmirik. Bütün liftlər qəzalı vəziyyətdədir. Binaya suyun verildiyi baseynlər hər il yuyulub təmizlənməli olduğu halda, 12 ildir təmizlənmir. 296 mənzilli binaya böyük bir kənd deməkdir. Bunu tikib, 4 divarı verməklə deyil ki, gerek idarə etməyi də bacarasan. Cənab Prezidentin fərmanı oldu ki, çoxmənzilli binalara "kupça" veril-

sin, niyə bunlar həmin fərmana əməl etmək istəmirlər? Görün vəziyyət nə yerdədir ki, bütün bu binanın maddi məsul şəxsi kimi bir qarovulun adını rəsmiləşdiriblər. Bizim əlimizdə Vergilər Nazirliyindən verilən sənəd var. Həmin adam bütün günü "şlaqbaum"-da durub maşınlarından 20 qəpik yığır. Bu adam necə maddi məsul şəxs ola bilər? Yüksək gərginlikli kablərlərin keçdiyi şaxtalar çox bərbad vəziyyətdədir. Biz Fövqəladə Hallar Nazirliyinə müraciət etdik. Gəlib aktlaşdırıldı, şikayətimiz tə-

"Tac Mahal MTK"-nın bina sakinləri ilə mübahisəsinin detalları...

sdığını tapdı. Nə xeyri var? Heç bir addım atmırlar. Görün, bunlar nə dərəcədə özlərindən razıdırlar ki, bütün binanın lift sistemini kartla ediblər. Yəni siz kənardan mənim evimə qonaq gəlsəniz, ora qalxa bilməyəcəksiniz. Gerek mən düşüb sizi öz kartımla qaldıram. Bizim binada dializ xəstəsi olan Şirinova Tərgül yaşayır. Bir neçə gün əvvəl vəziyyəti pisləşib, təcili yardım çağırıb. Maşın bizim binaya 6 dəqiqəyə çatıb, amma xəstə xanımın mənzilinə 26 dəqiqəyə ancaq qalxa biliblər. Çünki xanım evdə təkdi deyə, kimsə düşüb kartı onlara verməyib ki, yuxarı qalxsınlar. Bu binada MTK sahiblərinin övladları yaşayır. Gedin onların da mərtəbəsinə baxın, mənim də. Onlar üçün muzey yaradılıb, digər sakinlərin mərtəbəsi isə

sökülüb yerə tökülür. Bizim həyətdə qanunsuz bir bağça fəaliyyət göstərir. İqtisadiyyat Nazirliyindən sənəd almışıq ki, həmin bağçanın lisenziyası yoxdur. Buna baxmayaraq, onun üçün əlavə tikinti edib, 100 kvadrata yaxın ümumi istifadə üçün nəzərdə tutulan ərazini zəbt ediblər. Əlimizdə FHN-in aktı var ki, liftlər qəzalı vəziyyətdədir, istismarı dayandırılmalıdır. Buna da məhəl qoyan yoxdur. Bütün rəsmi qurumların qərarı var ki, həmin qanunsuz tikili sökülsün, yenə əməl edən yoxdur. Hər kvadratmetr üçün 30 qəpik kommunal ödəniş yığırlar. Bunun müqabilində heç bir sənəd və ya hesabat vermirlər. Zərrə qədər də olsun şəffaflıq yoxdur. Külli miqdarda pulun hara xərcləndiyindən əhali xəbərsizdir. Mənim özüm də bina yeni təhvil verildə burada bir

il komendant işləmişəm. Sonra təhvil verdim. Belə adamlarla işləmək mümkün deyil".

Sakinlər onların haqq səsinə əlaqədar qurumlara çatdırmağımızı bizdən tələb edirlər.

Sözügedən binanın hazırda komendantı işləyən Xeyrulla Quliyev şikayətçilərin adından danışan Ağalar Cavadov adlı şəxsin dediklərinin həqiqət olmadığını bildirdi: "Ona sual verin görün son 78 ay ərzində 78 qəpik də olsun kommunal xidmət haqqı ödəyib? Bəs bu binanın problemləri hansı maliyyə ilə həll edilməlidir? Bütün günü lift işləyir, zibil daşınır, ağır nasoslar su vurur, bunlar məsrəf deyil? Bağçaya gəldikdə, cənab Prezidentin göstərişi var ki, çoxmənzilli binaların altında bağçalar olsun. Biz də ona uyğun davranırıq. Bağçanın olmağına 5 nəfər etiraz

edirsə, 60 nəfər də İcra Hakimiyyətinə məktub göndərüb, bunu təqdir edir. Deyir baseyn yuyulmur. Ondan soruşun görək, 3 il komendant işləyib, necə dəfə baseyn yuyulub? Gözünün qabağında mən ötən il baseyni təmizlədirdim. Bu da gedib ustalardan nə qədər pul aldıklarını soruşurdu. Sonra "Azərsu"-ya bu barədə şikayət etdi ki, guya mən sakinlərdən 900 manat alıb baseyn təmizlədirməm. Liftlərin kartla işləməsi bina sakinlərinin öz rahatlığı üçündür. Filtir, xlor satanlar qalxıb sakinlərin qapısını döyə bilmir. Liftlərlə bağlı isə irad "yamalara" tutulmuşdu, onu da aradan qaldırdıq. Ağaların peşəsi ancaq şikayət etməkdir. Amma adam gerek danışanda başının üstündə Allahı görsün, düz danışsın".

Məhəmmədali QƏRİBLİ

Ətraf mühiti çirkləndirən vasitələrdən biri də avtonəqliyyatdır. Belə ki, il ərzində avtonəqliyyat 80 faizə qədər ətrafı çirkləndirir. Ekoloqların fikrincə, avtonəqliyyat vasitələrində əsasən istismar müddətini başa vurmuş köhnə avtomobillər bu payda daha üstünlük təşkil edirlər.

Məlumat üçün bildirək ki, bir müddət əvvəl istismar müddəti tam bitmiş, yararsız halda olan taksilərin xətdən çıxarılacağı bildirilirdi. Eyni zamanda, sovet vaxtı istehsal olunan maşınların taksi xidmətindən kənarləşdiriləcəyi ilə bağlı xəbərlər yayılsa da, hələ ki, şəhərdəki mənzərə bunu deməyə əsas ver-

mir.

Qeyd etdiyimiz kimi, istismar müddətini başa vuran taksilər hələ də sərnişinlərin ixtiyarındadır. Ucuz taksi şirkəti kimi fəaliyyət göstərən şirkətlərin, nədənsə, balansında istismar müddəti bitmiş, sınıq-salxaq avtomobillərdir. Bu hal da ki, çox "9933", "1188", "3399", "8855" xidmətə-

rində müşahidə olunur.

Bu günlərdə ucuz taksi xidmətindən istifadə edən sərnişin Şamil Heydərov sifariş verdiyi taksinin yararsız vəziyyətdə olduğunu müşahidə edib. O bu haqda sosial şəbəkədə məlumat paylaşdı. Qeyd olunur ki, son zamanlar taksi sahəsində vəziyyət çox acınacaqlıdır: "Əvvəllər sifariş verəndə sovet maşınlarından köhnə VAZ 2107 sifarişə gəlirdi, sonra köhnə OKA, indi isə SABİ gəlir. Özü də çox pis vəziyyətdə. Hətta oturmaq o gündə olur ki, özünə gerek dö-

şəkə götürəsən ki, oturanda dəliyə düşməyəsən. Belə taksilərin olmaması daha yaxşıdır. Çünki burada təhlükəsizlik qorunmur. Avto-

"...şəhərin görkəmini, ekologiyayı pozmaqla yanaşı, insanların həyatı üçün təhlükə yaradırlar"

mobilin qapısını əlinlə tutub mənzil başına gedirsən. Təsəvvür edin əyləc basılsa və ya manevr edilsə, maşından çölə çıxma ehtimalı 90 faiz olacaq. Belə maşınlar, ümumiyyətlə, Bakı şəhərinə buraxılmamalıdır".

Sosial sahə üzrə ekspert İlqar Hüseynli bildirdi ki, istismar müddəti bitən avtomobillərin taksi kimi fəaliyyət göstərməsi düzgün deyil: "Bu tip ma-

şınlar şəhərin mənzərəsini pozur, ekoloji və texniki baxımdan da nasazdırlar. Ən əsası, istismar müddəti bitən avtomobillərin hərəkətdə olması insanların həyatı üçün təhlükədir. Bu formada maşınlar maşın qəbiris-

tanlığında olmalıdır. Ümumiyyətlə, özünə hörmət edən sürücülər belə avtomobilləri idarə etməməlidirlər".

Həmsöhbətimiz onu da vurğuladı ki, taksi şirkətləri qanunun tələblərinə riayət etmirlər: "Şirkətlərin texniki göstəricilərinə hansı formada nəzarət var? Müştəri aparılan zaman onun xəsarətsiz mənzil başına çatması ilə bağlı məsuliyyət daşıyırlarmı? Şirkətlərə və ya taksilərə bununla bağlı irad bildiren zaman cavabları bu cür olur: "xoşun gəlmir yaxşı keyfiyyətli, qeyd olunan standartlara cavab verən xidmətdən istifadə et".

Günəl CƏLİLOVA

Bəzi taksi şirkətləri insan həyatı ilə oynayır - "utillik" maşınlar da taksi xidmətinə cəlb olunur

İlqar Hüseynli: "İstismar müddəti bitən avtomobillərin taksi kimi fəaliyyət göstərməsi düzgün deyil"

Təəssüf ki, cəmiyyətimizdə ailə-məişət problemləri zəminində qadınlara qarşı zorakılıq hallarının artması müşahidə edilir. Bir neçə həftədir baş verən olaylar müstəvisində qadınlara qarşı həyata keçirilən zorakılıq halları son günlər ən çox müzakirə edilən məsələlərdəndir.

Məlum olduğu kimi, əlaqədar qurumlar, o cümlədən də bu istiqamətdə fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatları vaxtaşırı olaraq paytaxtda və bölgələrdə məişət zorakılığı ilə bağlı maarifləndirici tədbirlər, seminarlar keçirdiklərini bəyan edirlər. Məişət zorakılığının artan dinamika üzrə irəliləməsi ictimaiyyətdə belə bir fikrin yaranmasına səbəb olur ki, QHT-lər və bu sahədə "iş görürəm" deyən qurumların apardıqları işlər səmərə vermir. Belə ittihamlar səslənir ki, QHT-lər rayonlara gedir, beş-on nəfəri başına toplayıb tədbir keçirir, həmin tədbirə isə ailə-məişət problemləri zəminində əziyyət çəkən qadınlar dəvət edilmir, ümumiyyətlə, onların bundan xəbərləri olmur.

Qadın zorakılığına qarşı həyata keçirilən maarifçilik tədbirləri nə kimi effekt verə bilər? Effekt verə bilmirsə, bunun səbəbləri nə ilə bağlıdır?

"Təmiz Dünya" Qadınlara Yardım İctimai Birliyinin sədri Mehriban Zeynalova "Bakı-Xəbər"ə bildirdi ki, son illər qadınlara qarşı zorakılıq hallarının artmasının qarşısının alınması istiqamətində həyata keçirilən işlər effektiv deyil. O hesab edir ki, bu effektin ən diqqətçəkən göstəricisi məişət zorakılığının işıqlandırılmasıdır. Onun sözlərinə görə, 10 il bundan əvvəl baş verən bu kimi hallarla bağlı ictimaiyyətin heç bir məlumatı yox idi, amma aparılan tədbirlər nəticəsində artıq bu məsələ ictimailəşə bilər. M.Zeynalovanın sözlərinə görə, bu sahə ilə məşğul olanların bəzi ictimaiyyət nümayəndələri tərəfindən fəaliyyətsizlikdə ittiham edilməsi doğru deyil. O qeyd etdi ki, ittiham etmək asandır, lakin iş görənin gördüyü işi qiymətləndirmək çətindir. M.Zeynalovanın dediyinə görə, cəmiyyətdə məişət zorakılığının artmasının və onun qarşısının maarifləndirici tədbirlərlə alınma bilməməsinin günahkarı nə Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə

ludur. Məişət zorakılığının qarşısının alınmamasını ya Daxili İşlər Nazirliyinin, ya Dövlət Komitəsinin, ya da QHT-lərin üstünə atırlar. Söhbət

Əgər vətəndaş maariflənsə və onun pulsuz psixoloji, hüquqi dəstək almaq üçün getməyə yeri yoxdursa, yəni bununla bağlı mərkəz fəa-

effekti olar. Bilirsiniz, sosial işçilər məsələsi gündəmdə olan bir məsələdir ki, hələ də ölkəmizdə sosial işçilərə status verilməyib. Daxili iş-

ailələrin pulsuz sosial işçi və psixoloqla təmin edilməsi də vacib məsələdir, onlar həmin 3 ay müddətində tərəflərlə söhbətlər edər, onla-

Qadın zorakılığına qarşı görülməyən tədbirlərə "səmərəsizlik" ittihamı...

Mehriban Zeynalova: "Hətta məmurlar da mental dəyərlərdən çıxış edərək məişət zorakılığına ciddi yanaşmırlar"

"Sosial işçilərə status verilsə, onlar belə həssas ailələrlə işləsə, psixoloqlar və hüquqşünaslar onlara pulsuz yardımlar göstərsə, təbii ki, bu sahədə olan rəqəmlər aşağı düşər"

Dövlət Komitəsidir, nə də QHT-lərdir: "Birincisi, QHT-lərin o qədər maliyyə imkanları yoxdur ki, rayonları gəzib maarifləndirici tədbirlər keçirsinlər. Bu istiqamətdə iş görmək üçün donor da, kifayət qədər maliyyə dəstəyi də yoxdur. İkincisi, razıyam, məişət zorakılığı elə bir problemdir ki, oradan maliyyə də gözləmək lazım deyil, bu problemin aradan qaldırılmasında hər kəs iştirakçıya çevrilmə-

ondan gedir ki, məişət zorakılığının aradan qaldırılması bir-iki dövlət qurumunun və QHT-lərin işi deyil, bu bütün qurumların, cəmiyyətin işidir. Burada Milli Məclisdə qanunvericiliyin təkmilləşməsindən tutmuş, Nazirlər Kabineti tərəfindən yeni qərarların qəbul edilməsinə, Səhiyyə, eləcə də Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə qədər bütün qurumlar birləşməlidir.

liyyət göstərmirsə, o halda aparılan maarifçilik işlərinin effekti olmayacaq. Təbii ki, bu halda məişət zorakılığı genişlənəcək. Bu məsələnin həyata keçirilməsi mexanizmi istiqamətləndirmə formasında olmalıdır. Yeni hər bir qurum öz işini görməlidir. Əgər rayonlarda kifayət qədər güncəli qadın böhran mərkəzi açılsa və onlar sosial işçilərlə təmin olunarsa, bunun müsbət

lər Nazirliyində qeydiyyatda olan ailələr var ki, həmin ailələrə sosial işçilər təhkim olunmalı və onlarla iş aparılmalıdır. Sosial işçilərə status verilsə, onlar belə həssas ailələrlə işləsə, psixoloqlar və hüquqşünaslar onlara pulsuz yardımlar göstərsə, təbii ki, bu sahədə olan rəqəmlər aşağı düşər".

M.Zeynalova bildirdi ki, boşanma dövründə

ra yardımlar göstərsə, nəticədə isə hazırda baş verənlər təkrarlanmaz. "Azərbaycanda bu mexanizmlər formalaşmadıqca və bu sahədə bütün qurumlar kompleks işləmədikcə, sözsüz ki, ittihamlar da olacaq. Güncəli böhran mərkəzləri yaradılsın və burada statuslu sosial işçilər çalışsın, onlar problemlə ailələrə təhkim edilsinlər ki, münasibətlər baş verməsin. Onlar ailələrdə reabilitasiya işini həyata keçirsinlər.

Bilirsiniz, bu sahədə çalışmayan adamlar görülməyən işlər barədə hansısa fikri söyləyəndə, belə xaos yaranır, yanlış rəy formalaşır ki, QHT-lər iş görmür, pul yeyir. Əslində, belə deyil. Dövlət Komitəsinin də işi bu sahədə dövlət siyasətini həyata keçirmək, bu problemləri araşdırmaqdır. O, həmçinin, problemin baş verdiyi rayonlarla bağlı Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyini məlumatlandırmaqlıdır ki, oraya sosial işçi göndərsin. Yeni mexanizm bu cür olmalıdır. İstanbul konvensiyası qəbul olunsaydı, bu mexanizmlər artıq məcburi şəkildə tətbiq olunacaqdı. Amma bu gün hələ təəssüf ki, cəmiyyətdə məişət zorakılığına barmaqarası baxılır. Hətta məmurlar da mental dəyərlərdən çıxış edərək məişət zorakılığına ciddi yanaşmırlar" - deyərək M.Zeynalova qeyd etdi.

İradə SARIYEVA

Elan

Şəki rayonu, Suçma kənd sakini Əhmədova Qüdrət Bayram qızının adına JN-026F seriyalı torpağın (pay torpaq) mülkiyyətə verilməsinə dair dövlət aktı itdiyindən etibarsız sayılır.

Şəki şəhər sakini Cəbrayıl Şahin Vahid oğlunun adına verilmiş hərbi bileti itdiyindən etibarsız hesab edilir.

Şəki rayonu, Şəki kənd sakini Əsgərov Nurlan Elxan oğlunun adına verilmiş əmək kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Cavadov Süleyman Fətəli oğlunun adına, Abşeron rayonu, Maştağa, Zəfəran sovxozunda yerləşən torpaq sahəsinin sərəncamı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Mustafayev Şahin Ədalət oğlunun adına, Abşeron rayonu, Maştağa, Zəfəran sovxozunda yerləşən torpaq sahəsinin sərəncamı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Məmmədov Zamin Fəxrət oğlunun adına, Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, Zığ qəsəbəsi, Əmircan-Hövsan yolunun sağ tərəfində yerləşən 600 kv.m. torpaq sahəsinin mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə (JN-26916 H) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İsmaylova Həqiqət Qara qızının adına, Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, Zığ qəsəbəsi, Əmircan-Hövsan yolunun sağ tərəfində yerləşən 600 kv.m. torpaq sahəsinin mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə (JN-26942 H) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İsmaylov Kənan İnqilab oğlunun adına, Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, Zığ qəsəbəsi, Əmircan-Hövsan yolunun sağ tərəfində yerləşən 600 kv.m. torpaq sahəsinin mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə (JN-26868 H) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

5 nömrəli Bakı Peşə Məktəbinin VÖEN (1200095471) şəhadətnaməsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Məmmədov Aqil Kamandar oğluna məxsus, Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Z.Bünyadov (keçmiş Karl Marks) küçəsi, ev №23, mənzil №26 ünvanının qeydiyyat vəsiqəsi (çıxarış) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Fərziliev Kamran Oqtay oğluna Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Hüseynov Cümşüd Məsim oğluna, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, 4-cü mikrorayon, 20 Yanvar küçəsi, ev №21 B, mənzil №106 ünvanına verilmiş qeydiyyat vəsiqəsi (kupça) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Milli Konservatoriyası tərəfindən Hüseynov Bəxtiyar Qiyabi oğluna verilmiş qiymət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır (TB №928).

(Willi - F) Vili - F MMG-nin VÖEN, Nizamnaməsi, Dövlət Reyestrindən çıxarış və bütün sənədlər itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İsayeva Alidə İsa qızının adına, Bakı şəhəri, Nizami rayonu, Q.Qarayev küçəsi, ev №93, mənzil 12 ünvanının qeydiyyat vəsiqəsi və digər sənədləri itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Rzadə Fatma Əbdülhüseyn qızına Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bağırov Mehman Əhməd oğlunun adına, Bakı şəhəri, Xəzər rayonu, Binə qəsəbəsi, Hicran Hasilov küçəsi, B - 2000 /109 mənzil 1 ünvanına verilmiş çıxarış (kupça) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Həsənova Aytac Teymur qızına Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Dəri ekran ixtira olunub

Tokio Universitetinin alimləri ürək-damar xəstəliklərinin effektiv monitorinqini aparmağa imkan verəcək ultranazik dəri ekran icad ediblər.

"İctnews.az" bildirir ki, məlumata görə, ürək-damar xəstəlikləri bütün dünyada ölüm hallarının başlıca səbəbi olaraq qalır. Bildirilir ki, dəri display insana öz sağlamlığı haqqında operativ məlumat əldə etməyə imkan verir. Çox kiçik işıq diodlarından ibarət matrisa nəbz və digər göstəriciləri göstərə bilər. Bir millimetr qalınlığında qurğu istifadəçi üçün narahatlıq yaratmır. Bundan əlavə, ələ yapışdırılan ekran ovucu sıxmağa və açmağa mane olmur və hərəkət zamanı işləməkdə davam edir. Yaponiya alimlərinin fikrincə, texnologiyanın kütləvi istehsalına başlamaq üçün çoxlu vəsait tələb olunmayacaq, qurğudan istifadə isə insanların gündəlik həyatını daha da yaxşılaşdırmağa imkan verəcək.

"Azercell" bölgə ali təhsil müəssisələrinin tələbələri ilə görüşüb

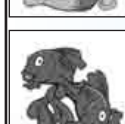
Ölkədə rəqəbatqabiliyyətli kadrların hazırlanmasına daim dəstək olan "Azercell Telekom" MMC öz fəaliyyətini bu istiqamətdə uğurla davam etdirir.

Bu dəfə sentyabr ayının 16-dan start verilən Tələbə Təqaüdü Proqramında hər bir tələbəyə iştirak üçün fürsət yaratmaq məqsədilə "Azercell" ölkəmizin bölgələrində yerləşən bütün ali təhsil müəssisələrini ziyarət edib. "Azercell"-in İnsan Kapitalının idarə edilməsi departamentinin mütəxəssisləri Gəncə, Naxçıvan, Mingəçevir və Lənkəran şəhərlərində ali təhsil alan tələbələrle görüşərək, onlara əmək bazarında mövcud tendensiya və istiqamətlər, şirkətdə karyera qurmaq imkanları və Tələbə Təqaüdü Proqramı haqqında geniş məlumat veriblər. Görüş zamanı tələbələr proqramda iştirak şərtləri, seçim mərhələləri və qeydiyyat qaydası barədə çoxsaylı sualları da cavablandırılıb.

Qeyd edək ki, 2020-ci il üçün elan edilmiş Tələbə Təqaüdü Proqramı çərçivəsində son iki kurs tələbələri akademik bilikləri, dünyagörüşü, elmə və təhsilə həvəsi və digər meyarlar əsasında qiymətləndiriləcəklər. Qaliblər isə təhsil ilinin sonunadək "Azercell"-dən 200 AZN məbləğində aylıq təqaüd almaqla yanaşı, həm də telekommunikasiya sahəsində mövcud biliklərini artırmaq, rəqəmsal dünyanın ən son trendləri ilə yaxından tanış olmaq, şirkətin korporativ tədbirlərinə dəvət almaq, müxtəlif təlimlərdə iştirak etmək və təcrübə keçmək üçün əvəzolunmaz şans qazanacaqlar.

Xatırladaq ki, "Azercell" Tələbə Təqaüdü 2020-də iştirak üçün müraciətlərin qəbulu artıq açıqdır və son qəbul tarixi oktyabr ayının 16-dır. Təqaüd proqramı üzrə müraciət etmək üçün müvafiq elektron müraciət ərizəsi doldurulduqdan sonra, tələbə bileti və qiymət kitabçasının (transkript) skan versiyaları ilə birlikdə telebe@azercell.com-e-mail ünvanına göndəriləlidir. Yeni dərslər ilində "Azercell" təqaüdcüsü adını qazanmaq fürsətini qaçıрма!

Əlavə məlumat üçün https://www.azercell.com/az/company/career/development_opportunities/bursary2020/ səhifəsinə daxil olun. Daha ətraflı məlumat üçün news@mcs.az ünvanına müraciət edə bilərsiniz.

Qoç - Günün ilk yarısında bütün işləri istədiyiniz kimi yerinə yetirmək mümkün deyil. Yaxın ətrafınızdakı insanlardan bir neçəsinin müqavimətini hiss edəcəksiniz. Tənbəllik etməyin, fəal olun.

Buğa - Müstəqil fəaliyyətin səmərəliliyi az olacaq. Yaxın ətrafınızdakı insanlarda özünüzlə bağlı maksimal təəssürat yaratmağa can atmayın. Səylərinizin uğurlu olub-olmayacağı əhvalınıza və fəaliyyətinizə təsir edəcək.

Əkizlər - Günün ilk yarısı görə biləcəyiniz işlərdən dəfələrlə artıq problemlər var. Onları həll etmək gərəkdir. Əsas planlarınıza və məqsədlərinizə maneələr yarada biləcək mövzuya qarışmayın.

Xərçəng - Qarışıq, hadisələrlə zəngin zamandır. Qarşınıza qoyduğunuz məqsədə çatmaq üçün fəallığınızın yaxşı planlaşdırın. Danışmalar və söhbətlər çox olacaq. Problemlərin həllini primitivləşdirməyin.

Şir - Fikrinizi ikinci dərəcəli məsələlərə yayındırmayın. Ən mühüm işləri seçərək onları reallaşdırmağa başlayın. Bütün resurslardan yararlanın. Retroqrad insanların gəlirlərinə mənfi təsiri olacaq. Diqqətli davranın.

Qız - Günün ilk yarısında maraqlarınız və qayğılarınızın sayı artacaq. Sakit zaman deyil. Çox adama lazımsınız. Kiməsə yardım etməli olsanız, minnətdarlıq gözləməyin. İndi hamı öz işi ilə məşğuldur.

Tərəzi - Günün ilk yarısı ikinci dərəcəli işlərə çox vaxt ayırmayın. Uğur qazanmaq üçün bütün gerekli mövqeləri və məqamları bir daha yoxlayın. İdeyalarınızı daha səbatlı və pragmat edin.

Əqrəb - Şərait qarışıq, laübəldir. Bir tərəfdən sizi maraqlandıran mövzularda novasiyalar və yeniliklər çox olsa da, digər tərəfdən məhdudiyyətlərin sərt çərçivələrini hiss edəcəksiniz. İşdə rəhbərliyin tapşırıqları artacaq.

Oxatan - Təcili həll tələb edən məsələlər və kiçik qayğıların sayı arta bilər. Ümumi ab-hava pis deyil. Görüşlərlə ünsiyyətin məzmunlu olmasına çalışın. Fəaliyyət arealında qayda yara-dın, sistemləşdirməyə və təşkilati tədbirlərə başlayın.

Oğlaq - Günün ilk yarısında gərginlik, əhvalın heç bir motivasiya olmadan dəyişməsi, problemlər istisna deyil. Günün ikinci yarısında əldə etmək istədiyiniz məlumata can atın.

Dolça - Günün ilk saatlarından etibarən gərginlik azalacaq. Bir qədər nəfəs almaq, çatdığınız mövqeləri möhkəmləndirmək olar. Cari işləri tələmədən araşdırın. Qarşıda duran məqsədləri nəzərdən keçirin.

Balıqlar - Maraqlarınızın təminatı üçün qətiyyətli və iradəli olun. Münasibətlərin, əməkdaşlığın perspektivlərini müzakirə edin. İşləri paylaşdırın. Birgə fəaliyyətə ehtiyac var. İnformasiya məkanı rəqəbat mübarizəsi yerinə çevrilə bilər.

Qoroskop Rusiya və Qərbi astroloqlarının proqnozları əsasında hazırlanıb

Ağlınızı oxuyaraq sizi sakitləşdirən 150 dollarlıq cihaz

İnsanların dincəlmək və ya meditasiya etmək üçün istifadə etdikləri bir çox fərqli metod var. **MUSE: Brain Sensing Headband cihaz beyin dalğalarının real vaxtda analizini edərək, meditasiya ətraf olunan vaxtı ən məhsuldar şəkildə keçirməyə kömək edir.**

"Techland.az" bildirir ki, beyin dalğalarının real zamanlı təhlilindən istifadə edərək meditasiya səyahətinizdə rəhbərlik edən cihaz, iOS (11.0 və daha yuxarı) və Android (5.0 və yuxarı) platformasındakı Muse tətbiqi ilə birləşir. Tətbiqdə yağışdan dəniz dalğasına, quşlardan kosmik səslərə qədər bir çox səs variantı var. MUSE: Brain Sensing Headband meditasiya edərkən ağılınızın sakitlik səviyyəsini ölçür və bu məlumatları hava şəraitinə çevirir. Cihaz real vaxt rejimində məlumatların monitorinqini dəstəkləyir və Bluetooth 4.0 simsiz bağlantısını dəstəkləyir. Bu maraqlı meditasiya üsulundan istifadə etmək istəyən insanlar \$ 150-dan keçmək məcburiyyətindədirlər.

Hazırladı: Ramil QULİYEV

Baş redaktor: Aydın Quliyev

Baş redaktorun müavini:
Tahir Tağıyev

Redaksiyanın ünvanı: **Bakı şəhəri, Mətbuat pr. 529-cu məhəllə, 6-cı mərtəbə**
Tel-faks: **510-87-40; 510-87-38; 510-87-39**

e-mail: azer22@mail.ru

Reyestr № 0106-P219-45846

Qəzet həftədə 5 dəfə çıxır.
(Bazar və bazar ertəsinədən başqa).
«BZ»-də çap olunur.

Sifariş: №2514

Tiraj: 3050

Qəzetdə «Olaylar» və «Trend» informasiya agentliklərinin materiallarından istifadə edilir.

Reklam mətninə görə qəzet məsuliyyət daşıyır.